February-2010.qxd 6/10/2010 2:46 PM Page 1

អ្នកនាំសារ
The Messenger

កាសែតចេញផ្សាយប្រចាំខែ ឆ្នាំទី៣ ថ្ងៃទី០១-២៨ ខែកុម្ភៈ ឆ្នាំ២០១០ លក់តម្លៃ ១០០០រៀល តែប៉ុណ្ណោះ លេខ ៣០

ប្រព័ន្ធផ្សព្វផ្សាយព័ត៌មានកាតូលិក

មាតិកា

បើស្នេហាពិត តើយុវជនគួររង់ចាំឬ? ទំព័រ ៥

បវរកញ្ញាមីនៈ "បើកាយពីការទៅ ហើយសូមកុំពិការចិត្ត" ទំព័រ ៩

កំណាយស្ថានីយបុរាណ ទំព័រ ១៧

ស្ថានភាពចរាចរណ៍ផ្លូវគោកនៅកម្ពុជាកំពុងតែប្រសើរឡើង

ច្បាប់ចរាចរណ៍ផ្លូវគោកនៃព្រះរាជាណាចក្រកម្ពុជា ត្រូវបានចូលជាធរមានចាប់តាំងពីថ្ងៃព្រះមហាក្សត្រឡាយព្រះហស្ថលេខាកាលពីថ្ងៃទី៨ ខែកុម្ភៈ ឆ្នាំ២០០៧។ ចាប់តាំងពីពេលប៉ូលីសចរាចរណ៍បានចេញនូវវិធានការជាច្រើនដើម្បីទប់ស្កាត់បទល្មើសផ្សេងៗ។ តើស្ថានភាពចរាចរណ៍សព្វថ្ងៃ មានសភាពយ៉ាងណា? ទំព័រទី១០_១១

CSC .Net FAST INTERNET

SPECIAL DISCOUNT FOR STUDENTS
Only 600 Riels / hour !

Please bring your student's ID when coming for the first time.

Turn the card to see us on the map !

#25, St. 242, Boeng Prolet, 7Makara, Phnom Penh
Tel : (855)92 737 255 or (855)23 224 120
Monday to Friday : 7h30 - 21h Sat. & Sunday : 8h - 21h

កម្មវិធីវិទ្យុ

អេម៉ានូអែល សំឡេងពីព្រះសហគមន៍កាតូលិក !

ភ្នំពេញ : **FM 102.5 Mhz** ម៉ោង២:០០-៣:០០ រាល់រសៀលថ្ងៃសុក្រ
បាត់ដំបង : **FM 91.0 Mhz** ម៉ោង ៧:៣០-៨:៣០ រាល់យប់ថ្ងៃសៅរ៍
សៀមរាប: **FM 102.5 Mhz** ១០:០០-១១:០០ រាល់ថ្ងៃសៅរ៍
កំពង់ធំ : **FM 88.5 Mhz** ម៉ោង ១២:៣០-១:៣០ ថ្ងៃសៅរ៍ថ្ងៃត្រង់
កំពង់ចាម : **FM 100.5 Mhz** ម៉ោង ៦:៣០-៧:០០ យប់ថ្ងៃអាទិត្យ
ក្រុងព្រះសីហនុ : **FM 100.5 Mhz** ម៉ោង៦:០០-៧:០០ យប់ថ្ងៃសៅរ៍
កំពត : **FM 93.25 Mhz** ម៉ោង ៥:០០-៦:០០ រសៀលថ្ងៃសៅរ៍

សារលិខិត

លិខិតជ្រើសតាំងលោកអភិបាលឧបត្ថម្ភកៈ នៃព្រះសហគមន៍កាតូលិកភូមិភាគភ្នំពេញ

Photo : L. Sovanna

សម្តេចប៉ាប បេណេឌិក ទី១៦ បានជ្រើសតាំងលោកបូជាចារ្យ អូលីវីយេ ជ្មិតហ្សស្លេ នៃក្រុមសាសនទូត ក្រៅប្រទេសក្រុងប៉ារីសដែលជាតំណាងពេញសិទ្ធិលោកអភិបាលព្រះសហគមន៍ភូមិភាគភ្នំពេញ និងជាលេខាក្រុមលោកអភិបាលនៅប្រទេសកម្ពុជាជាអភិបាលឧបត្ថម្ភកៈនៃព្រះសហគមន៍កាតូលិកភូមិភាគភ្នំពេញ។ លោកត្រូវបានតែងតាំងក្នុង តំណែងជាលោកនៃភូមិភាគ កាតាប៊ូម កាស្ត្រា។

លោកបូជាចារ្យអូលីវីយេ ជ្មិតហ្សស្លេ កើតនៅថ្ងៃទី២៦ មិថុនា ១៩៧០ នៅតំបន់ស្ត្រាសប៊ួ ប្រទេសបារាំង។ លោកបានបញ្ចប់សិក្សាការចំណេះដឹងទូទៅ បានចូលទេវវិទ្យាល័យ និងបានបញ្ចប់ការទស្សនវិជ្ជា និងទេវវិទ្យានៅសកលវិទ្យាល័យកាតូលិកនៅស្ត្រាសប៊ួ ប្រទេសបារាំង។ ពីឆ្នាំ១៩៩១-១៩៩៤ លោកធ្វើជាអ្នកស្ម័គ្រចិត្តនៅសកលវិទ្យាល័យសន្តថូម៉ាស នៅអូសាកា ប្រទេសជប៉ុន។ ថ្ងៃទី២៨ មិថុនា ១៩៩៨ លោកត្រូវបានតែងតាំងជាបូជាចារ្យ ក្នុង ក្រុមសាសនទូតក្រៅប្រទេសក្រុងប៉ារីស។

មុខងារទទួលខុសត្រូវក្រោយទទួលអគ្គសញ្ញាតែងតាំងជាបូជាចារ្យ

ពីឆ្នាំ១៩៩៨-២០០២	:	រៀនភាសាខ្មែរ។
ពីឆ្នាំ២០០២	:	លោកទទួលខុសត្រូវនៅមណ្ឌលសកម្មភាពព្រះសហគមន៍តាកែវ និងកំពត។
ពីឆ្នាំ២០០២	:	លោកជាប្រធានគណៈកម្មាការអប់រំចំណេះទូទៅ នៅព្រះសហគមន៍ភូមិភាគភ្នំពេញ។
ពីឆ្នាំ២០០៣-២០០៥	:	ជាសាស្ត្រាចារ្យ ប្រវត្តិសាស្ត្រព្រះសហគមន៍ នៅទេវវិទ្យាល័យសន្តយ៉ូហានមារី វីយ៉ាណេ នាទីក្រុងភ្នំពេញ។
ពីឆ្នាំ២០០៧	:	ជាតំណាងពេញសិទ្ធិលោកអភិបាលព្រះសហគមន៍ភូមិភាគភ្នំពេញ។

វិចារណកថា

ព្រះយេស៊ូ គឺជាផ្លូវ និងជាជីវិត (លូកា ១:១១)

លោកប៉ូលរឿង ឆត្រឆ័យ អ្នកសម្របសម្រួលមណ្ឌលផ្សព្វផ្សាយព័ត៌មានព្រះសហគមន៍កាតូលិក (CSC)

បងប្អូនជាទីស្រឡាញ់! នៅប្រទេសថៃដែលមានប្រពៃណីជាតិដូចស្រុកខ្មែរយើង តែងតែមានការព្រួយបារម្ភជានិច្ចរឿងគ្រោះថ្នាក់ចរាចរណ៍នៅពេលបុណ្យធំៗ ដូចជា បុណ្យចូលឆ្នាំជាតិ និងបុណ្យចូលឆ្នាំសកល។ ដូច្នេះហើយ គេមានគម្រោងជាច្រើនដើម្បីបន្ថយគ្រោះថ្នាក់ ដូចជា មានកន្លែងត្រួតពិនិត្យតាមដងផ្លូវ ផ្តល់សេវាកម្មត្រួតពិនិត្យយានជំនិះដោយឥតគិតថ្លៃ ពិនិត្យជាតិអាកុល ចាប់ផាកពិន័យ ឬដាក់ទោសធ្វើពលកម្មសង្គម ពេលមានកំហុសខុសច្បាប់ចរាចរណ៍-ល-។

នៅពេលមានគ្រោះថ្នាក់ចរាចរណ៍ម្តងៗ ពុំគ្រាន់តែអ្នកធ្វើប្រហែសប៉ុណ្ណោះទេ ដែលរងគ្រោះ ប៉ុន្តែអ្នកដែលគ្មានកំហុស ឬសម្បត្តិសាធារណៈក៏រងគ្រោះខូចខាតដែរ។ ចំពោះគ្រីស្តបរិស័ទ ជនណាធ្វើប្រហែសអ្នកនោះខ្វះនូវសេចក្តីស្រឡាញ់ និងជាប់បាបដែរ ដូចជាការបើកបរដោយពុំគោរពច្បាប់ចរាចរណ៍ ហើយកាន់តែបាបធ្ងន់ថែមទៀត ប្រសិនមានចេតនាធ្វើឱ្យអ្នកដទៃរងគ្រោះថ្នាក់ ឬស្លាប់។

គ្រោះថ្នាក់សំខាន់មួយទៀត គឺការបណ្តោយជីវិត ខ្លួនឯងទៅតាមផ្លូវអាក្រក់ ឬនាំគ្រោះថ្នាក់មកកាន់ខ្លួនឯង គ្រួសារ ឬបងប្អូនអ្នកជិតខាង។ គ្រោះថ្នាក់នេះគឺអាក្រក់ជាងគ្រោះថ្នាក់ចរាចរណ៍ទៅទៀត ពីព្រោះផ្លូវចិត្តវិញ្ញាណអត់ល្អ គឺជាប្រភពអាក្រក់ដល់មនុស្សទាំងអស់ ដូចជាការចូលផ្លូវគ្រឿងញៀន ការមានចិត្តលោភលន់ ចង់បាន ចង់មាន ការមានចិត្តឆេវឆាវ និងការប្រើអំពើហិង្សា-ល-។

ព្រះយេស៊ូទុកព្រះអង្គផ្ទាល់ជាផ្លូវមួយដើម្បីយើងស្គាល់ផ្លូវសុភមង្គលក្នុងជីវិតគឺផ្លូវទៅកាន់ព្រះបិតា។ ព្រះអង្គបង្រៀនឱ្យមនុស្សមានចិត្តមេត្តាករុណា។

ព្រះសហគមន៍កាតូលិកក៏ខិតខំឆ្លើយតបតាមផ្លូវនេះ និងចង់ឱ្យមនុស្សទាំងអស់ផុតពីគ្រោះថ្នាក់ទាំងពួងដែរ។ ដូច្នេះនាឆ្នាំថ្មីនេះ សូមបងប្អូនយកចិត្តទុកដាក់លើការធ្វើដំណើរគ្រប់ទីកន្លែងឱ្យហ្មត់ចត់ត្រួតពិនិត្យយានជំនិះជាប្រចាំ និងគ្រប់ពេលវេលា ហើយជាពិសេសការធ្វើដំណើរខាងផ្លូវវិញ្ញាណផង!

កម្មវិធីវិទ្យុព្រះសហគមន៍កាតូលិក

អ្នកចូលរួមកម្មវិធីអេម៉ាន្ញូអែល "សម្លេងពីព្រះសហគមន៍កាតូលិក" ខែកុម្ភៈ

-ថ្ងៃអាទិត្យទី៥ រដូវធម្មតា (០៧ កុម្ភៈ) : លោកបូជាចារ្យប្រង់ស្វ័រ ប៉ុងស្វីមកពីក្រុមសាសនទូតក្រៅប្រទេសពីទីក្រុងប៉ារីស។

-ថ្ងៃអាទិត្យទី៦ រដូវធម្មតា (១៤ កុម្ភៈ) : លោកបូជាចារ្យអំរគី យ៉ាដុស មកពីក្រុមសាសនទូតក្រៅប្រទេសពីទីក្រុងប៉ារីស។

-ថ្ងៃអាទិត្យទី១ រដូវសែសិបថ្ងៃ (២១ កុម្ភៈ) : លោកបូជាចារ្យហេរ៉ាល់ មកពីក្រុមសាសនទូតក្រៅប្រទេសពីទីក្រុងប៉ារីស។

-ថ្ងៃអាទិត្យទី២ រដូវសែសិបថ្ងៃ (២៨ កុម្ភៈ) : បងស្រីកល្យាណមកពីក្រុមគ្រួសារបេះដូងព្រះនាងម៉ារី។

"ខ្ញុំត្រូវការអ្នក" ខែកុម្ភៈ (FM 99.5 Mhz ចន្ទ,អង្គារ ម៉ោង១០-១១ព្រឹក)

ថ្ងៃទី០១ កុម្ភៈ : ចំណុចខ្សោយយុវវ័យក្នុងស្នេហា (បង្ហាញពីចំនុចអវិជ្ជមានដែលយុវវ័យចង់ប្រឡូកស្នេហា តែមិនទាន់ស្គាល់ និងគ្មានបទពិសោធន៍។ ចង់រត់ មុនចេះដើរ)។ ថ្ងៃទី០២ កុម្ភៈ : តម្លៃនារី បច្ចុប្បន្ន។ ថ្ងៃទី០៨-០៩ កុម្ភៈ : ស្នេហ៍ពិតបញ្ជាក់នៅថ្ងៃនៃសេចក្តីស្រឡាញ់ឬ ?។ ថ្ងៃទី១៥ កុម្ភៈ : យើងស្មោះគ្នាទេ ?។ ថ្ងៃទី១៦ កុម្ភៈ : គោលដៅស្នេហ៍។ ថ្ងៃទី២២ កុម្ភៈ : សុបិនស្នេហ៍។ ថ្ងៃទី២៣ កុម្ភៈ : កល់ល្បិចបញ្ចប់ស្នេហ៍។ សូមបញ្ជាក់ថា ប្រធានបទទាំងនេះនឹងមានការចូលរួមបកស្រាយពីវាគ្មិនដែលមានបទពិសោធន៍ និងជំនាញច្បាស់លាស់។**សូមកុំភ្លេចតាមដាន!**

ការិយាល័យព័ត៌មានកាតូលិក

ផ្ទះលេខ ២៥ ផ្លូវលេខ ២៤២ សង្កាត់បឹងព្រលិត ខណ្ឌ ៧ មករា រាជធានី ភ្នំពេញ

Tel/Fax : (855) 23 224 120;

E-mail : csccambodia@gmail.com

Website : www.catholiccambodia.org

អ្នកសម្របសម្រួល : លោកប៉ូលរឿង ឆត្រឆ័យ។ ប្រធាន : លោកលី សុវណ្ណា។

Licence ១៨៣ ពម.ប្រក. / ២៥-មិថុនា-២០០៧

សេដ្ឋកិច្ច

មន្ត្រីអះអាងអំពីកំណើនផលនេសាទ

ខាន់ ភីរម្យ

Photo : S. Philong

ប្រធានរដ្ឋបាលជលផលបានអះអាងថា ទិន្នផលនេសាទត្រីទឹកសាប នៅដើមរដូវនេសាទ២០០៩-២០១០នេះ មានការកើនឡើង ។ ប៉ុន្តែប្រជាសហគមន៍នេសាទបានអះអាងថា ទិន្នផលកើនមែន តែមិនមែនដោយសារតែត្រីសម្បូរនោះទេ គឺដោយសារតែការចាប់កើនឡើងតែប៉ុណ្ណោះ ។

លោកណៅ ធួក ជាប្រធានរដ្ឋបាលជលផលបានត្រូវប្រព័ន្ធផ្សព្វផ្សាយដកស្រង់សំដីរបស់លោកនៅខណៈពេលដែលលោកចុះទៅស្វែងយល់ និងពិនិត្យការធ្វើអាជីវកម្មនេសាទទឹកសាបនៃប្រជានេសាទនៅក្នុងខេត្តពោធិ៍សាត់ថា ដើមរដូវនេសាទថ្មីនេះបង្ហាញថា ទិន្នផលត្រីទឹកសាប មានការកើនឡើងប្រមាណជា ២០% នេះបើគេប្រៀបធៀបនឹងរយៈពេល៣ខែដើមរដូវនេសាទឆ្នាំទៅ ។

ប្រភេទត្រីដែលរដ្ឋបាលជលផលសង្កេតឃើញថា មានការកើនឡើងគួរឱ្យកត់សម្គាល់នោះគឺមានប្រភេទត្រីឆ្ពោ ត្រីរ៉ស់ ត្រីកែស និងត្រីប្រម៉ា-ល-។ ពាក់ព័ន្ធនឹងកំណើននេះ លោកណៅ ធួក ក៏អះអាងថា មូលហេតុដែលទិន្នផលត្រីទឹកសាបឆ្នាំនេះ មានការកើនឡើង គឺដោយសារតែ នៅរដូវនេសាទឆ្នាំនេះ ទឹកជំនន់ទន្លេមេគង្គ គឺមានកម្ពស់ខ្ពស់ជាងឆ្នាំ២០០៨ ប្រមាណជា ០,៥៦ម ហើយរយៈពេលនៃការកើនឡើងកម្រិតទឹកនេះ គឺវាឡើងទាន់ពេលវេលា និងមានរយៈពេលយូរសមស្របសម្រាប់ការធំធាត់ និងការបង្កាត់ពូជរបស់ត្រី ហើយគួបផ្សំនឹងការខិតខំបង្ក្រាបបទល្មើសនេសាទផ្សេងៗ ពិសេសនៅរដូវត្រីពងកូន និងការខិតខំការការពារ និងថែរក្សាព្រៃលិចទឹកដែលជាដែនជម្រកត្រីពងកូន បានកាន់តែមានប្រសិទ្ធភាពទៀតនោះ ទើបធ្វើឱ្យបរិមាណទិន្នផលនេសាទមានការកើនឡើង ។

លោកជា សាន ប្រជាសហគមន៍នេសាទមួយរូបនៅក្នុងខេត្តពោធិ៍សាត់ មានប្រសាសន៍ទទួលស្គាល់ថា ទិន្នផលនេសាទពីបឹងទន្លេសាបពិតជាកើនឡើងមែន ។ ប៉ុន្តែកំណើននេះគឺមិនមែនដោយសារតែត្រីវាសម្បូរទេ គឺដោយសារតែប្រជានេសាទ គាត់ប្រើប្រាស់ឧបករណ៍ច្រើន និងខិតខំខ្លាំងជាងមុន ហើយចំនួនអ្នកនេសាទក៏កាន់ច្រើនទៀតនៅពេលនេះ ។ លោកបានលើកឡើងថា បច្ចុប្បន្ននេះយើងចំណាយពេលវេលា និងថវិកាច្រើនណាស់ដើម្បីធ្វើនេសាទ ហើយជួនកាលនេសាទត្រី អត់បានទៀតក៏មាន ។

សហគមន៍នេសាទ

លោកណៅ ធួក មានប្រសាសន៍ថា រហូតមកដល់ពេលនេះ កម្ពុជាមានសហគមន៍ការពារត្រីមេពូជចំនួន ៣១៧សហគមន៍។

សហគមន៍ទាំងនោះកំពុងតែដើរតួនាទីជាកន្លែងស្តុក និងជាកន្លែងសុវត្ថិភាពចុងក្រោយរបស់ត្រីមេពូជឆ្នាំក្រោយ។ សម្រាប់នៅក្នុងខេត្តពោធិ៍សាត់នេះ គឺមានសហគមន៍ចំនួន៩ ហើយខាងរដ្ឋបាលជលផលបានយកត្រីគល់រាំងប្រភេទត្រីកម្រចំនួន ៣ក្បាល និងកូនត្រីមេពូជផ្សេងៗទៀតប្រមាណ ១៧៥០០០កូន នៅព្រៃវែង និងដាំកូនឈើលិចទឹកបានចំនួន ១២៥០០ដើម នៅក្នុងសហគមន៍ទាំងនេះ។

ទន្ទឹមនឹងការរក្សាដែនជម្រកនេះ លោកណៅ ធួក ក៏បានជំរុញឱ្យសហគមន៍ និងប្រជានេសាទទាំងអស់កុំប្រព្រឹត្តបទល្មើសជលផលនៅតាមមូលដ្ឋានរបស់ខ្លួន ដើម្បីជំរុញឱ្យការនេសាទមាននិរន្តរភាព។

សុខភាព

ការបរិច្ចាគឈាមជួយសង្គ្រោះជីវិតមនុស្ស គឺជាទង្វើមនុស្សធម៌

ជាត សំភី

Photo : Chimeng

បើតាមប្រសាសន៍របស់លោកថុក គឹមចេង ជានាយករងមជ្ឈមណ្ឌលជាតិផ្តល់ឈាមរបស់ក្រសួងសុខាភិបាលបានឱ្យដឹងថា:

អ្នកដែលអាចផ្តល់ឈាមបាន គឺប្រជាជនទូទៅទាំងអស់ ដែលមានអាយុចាប់ពី ១៧ឆ្នាំ រហូតដល់ ៦០ឆ្នាំ ហើយដែលគាត់មានសុខភាពល្អ គ្មាននូវជំងឺរ៉ាំរ៉ៃ និងមានលក្ខខណ្ឌស្របតាមគោលការណ៍ដែលគ្រូពេទ្យដែលគាត់ពិនិត្យមើលឃើញជាក់ស្តែង ។

លក្ខខណ្ឌមួយចំនួនដែលធ្វើឱ្យគាត់អាចបរិច្ចាគឈាមបាន : គាត់ត្រូវតែមានសុខភាពល្អដោយមិនប្រឈមមុខនឹងការឆ្លងមេរោគផ្សេងៗ ជាពិសេសជំងឺថ្លើម ឬជំងឺអេដស៍ ។ គាត់ក៏ត្រូវមានចំនួនគ្រាប់ឈាមគ្រប់គ្រាន់តាមលក្ខខណ្ឌ ។ និយាយជារួមគ្រូពេទ្យយកឈាមនឹងពិនិត្យឱ្យសមស្របតាមលក្ខខណ្ឌ និងបូមឈាមដោយពុំធ្វើឱ្យមានការប៉ះពាល់ដល់សុខភាពអ្នកផ្តល់នោះទេ ។

ប្រសិនបើប្រជាជន គាត់មានបំណងចង់បរិច្ចាគឈាម គាត់អាចទៅរកមជ្ឈមណ្ឌលជាតិផ្តល់ឈាមដែលមានទីតាំងនៅក្នុងមន្ទីរពេទ្យអង្គឌួង រាជធានីភ្នំពេញ និងនៅមន្ទីរពេទ្យគ្រប់ខេត្ត-ក្រុង ។ នៅទីនោះ គាត់អាចបរិច្ចាគឈាម ដោយមានសុវត្ថិភាពពីព្រោះសម្ភារៈមុតស្រួចសុទ្ធតែថ្មីៗ ។

លោកវេជ្ជបណ្ឌិតថុក គឹមចេង មានប្រសាសន៍ថា បើគាត់មានសុខភាពល្អ មិនមានជំងឺរ៉ាំរ៉ៃដូចជាលក្ខខណ្ឌដែលគ្រូពេទ្យជ្រើសរើស ១០០% នៃអ្នកផ្តល់ឈាមមិនទទួលផលលំបាកអ្វីទេ ។

ជាចុងក្រោយ លោកវេជ្ជបណ្ឌិតថុក គឹមចេង ក៏មានអនុសាសន៍ថា ប្រជាពលរដ្ឋទាំងអស់ សិស្ស ឬនិស្សិតគួរគិតគួរផ្តល់ឈាមដោយស្ម័គ្រចិត្ត ពីព្រោះវាគឺជាកិច្ចការមនុស្សធមិ ដែលអាចជួយសង្គ្រោះជីវិតមនុស្សបាននៅក្នុងសង្គម ។

February-2010.qxd 6/10/2010 2:47 PM Page 5

Photo : S. Philong

បើស្នេហាពិត តើយុវជនគួររង់ចាំឬ?

ខាន់ ភីរម្យ

នេះជាសំណួរ ដែលកំពុងចោទនៅក្នុង ចំណោមស្រទាប់យុវវ័យសម័យបច្ចុប្បន្ននាខណៈពេលដែលមធ្យោបាយ និងប្រព័ន្ធទំនាក់ទំនងកំពុងបើកចំហ ។

ជាទូទៅបើទោះបីជារបាំងវប្បធម៌ ឬប្រពៃណីត្រូវបានគេទទួលស្គាល់ថា នៅតែមានឥទ្ធិពល នៅក្នុងការធ្វើសេចក្ដីសម្រេចចិត្តនៅលើបញ្ហាទំនាក់-ទំនងស្នេហារវាងបុរស និងនារីក៏ដោយ ។ ប៉ុន្តែឥទ្ធិ-ពលនៃការហូរចូលនូវវប្បធម៌បរទេស និងការបើកទូលាយសង្គមនោះ ក៏ធ្វើឱ្យបច្ចុប្បន្នភាពនៃសេចក្ដីស្នេហារបស់យុវជនខ្មែរ គឺហាក់ដូចជាកំពុងតែមានការប្រែប្រួលផងដែរ ។

យុវនិស្សិតមួយរូប ឈ្មោះរតនា ហើយបច្ចុប្បន្នជានិស្សិតនៅសកលវិទ្យាល័យធនធានមនុស្សបានអះអាងថា ជាទូទៅទំនាក់ទំនងស្នេហាក្នុងចំណោមស្រទាប់យុវវ័យនាពេលបច្ចុប្បន្ននេះ វាហាក់ដូចជាផុយស្រួយខ្លាំងណាស់ ។

រតនាក៏បានអះអាងថា: "ខ្ញុំឃើញមិត្តភក្តិរបស់ខ្ញុំខ្លះឧស្សាហ៍ដូរសង្សារណាស់ ។ អ៊ីចឹងហើយបានជាខ្ញុំគិតថា ស្នេហារបស់ពួកគេហាក់ ដូចជាមានភាពផុយស្រួយមែនទែន ។ ជួនកាលខ្ញុំឃើញ គេដឹកអ្នកនេះ ជួនកាលគេដឹកអ្នកនោះ ហើយក៏មកអួតខ្ញុំថា សុទ្ធតែជាសង្សារគេទាំងអស់ហ្នឹង" ។

តាមការអះអាងរបស់ រតនា ការស្វែងរកដៃគូស្នេហ៍ច្រើនបែបនេះហាក់ដូចជាមិនល្អសោះឡើយ ពីព្រោះ វប្បធម៌ ទំនៀមទម្លាប់ និងប្រពៃណីខ្មែរគឺហាក់ដូចជាមិនអនុញ្ញាតឱ្យពួកគេធ្វើបែបនេះទេ ។ ដូច្នេះបើសិនពួកគាត់គឺជាអ្នកដែលគោរពវប្បធម៌ និងប្រពៃណីខ្មែរ ពួកគេមិនគួរធ្វើបែបនេះឡើយ ។ ប្រពៃណី និងវប្បធម៌ខ្មែរ តែងតែអប់រំដល់យុវវ័យ និងយុវជនទាំងអស់ឱ្យមានភាពស្មោះត្រង់និងមានស្នេហាប្ដីមួយប្រពន្ធមួយ ។

គំនិតរបស់រតនាហាក់ដូចជាផ្ទុយនឹងគំនិតរបស់យុវជនមួយរូបផ្សេងទៀត ដែលអះអាងដោយមិនបញ្ចេញឈ្មោះថា ការទំនាក់ទំនងស្នេហាច្រើន គឺដើម្បីទទួលបានបទពិសោធន៍ជីវិតច្រើនដែរ ។ ប៉ុន្តែរូបគេទទួលស្គាល់គុណវិបត្តិនៃការបង្កទំនាក់ទំនងច្រើន ឬជ្រាលជ្រៅលើសពីស្នេហាធម្មតា ។

គាត់បញ្ជាក់ថា: "បើយើងទាក់ទងគ្នាធម្មតា ពុំស៊ីជម្រៅ ខ្ញុំគិតថាគ្មានអ្វីធ្ងន់ធ្ងរទេ ។ ប៉ុន្តែបើទំនាក់ទំនងនោះស៊ីជម្រៅ ហើយគ្រប់ភាគីអត់ជំទាស់ ក៏ពុំមានបញ្ហាដែរឱ្យតែយើងចេះប្រយ័ត្ន" ។

យុវជនរូបនោះក៏បានឱ្យដឹងទៀតដែរថា រហូតមកដល់ពេលនេះទំនាក់ទំនងស្នេហារវាងបុរស និងស្ត្រីកំពុងតែបើកចំហឡើងៗ ។ យុវជនរូបនេះ បានបន្តថា ការស្វែងរកសង្សានាពេលសព្វថ្ងៃនេះ មានរហូត ដល់ទៅប្រកាសលេខទូរស័ព្ទតាមវិទ្យុ តាមទស្សនាវដ្ដី និងខ្លះទៀត មានរហូតដល់តាមប្រព័ន្ធអ៊ីនធឺណិតទៀតផង ។

លោកជាង សុខា ប្រធានកម្មវិធីអភិវឌ្ឍន៍ធន-ធានយុវជនមានប្រសាសន៍ដែរថា សេចក្ដីស្រលាញ់ និងសេចក្ដីស្នេហា វាមិនមែនជាកំហុសរបស់យុវ-ជន ឬយុវនារីនោះទេ សំខាន់ឱ្យតែពួកគេ អាចចេះរៀបចំផែនការជីវិត មានការគោរព និងឱ្យតម្លៃគ្នា ហើយស្មោះត្រង់គ្នាទៅវិញទៅមក ។ លោកក៏បានបញ្ជាក់ថា: "សេចក្ដីស្នេហា ឬសេចក្ដីស្រលាញ់ គឺជាធម្មជាតិរបស់មនុស្សដែលយើងពុំគួរហាមឃាត់ តែយើងត្រូវចេះចាត់ចែងសេចក្ដីស្នេហារបស់យើងឱ្យបានច្បាស់លាស់" ។ លោកក៏បានបន្តទៀតថា បើយើងគោរពទៅតាមគោលការណ៍ខាងលើអស់នេះ បញ្ហាដែលកើតចេញពីសេចក្ដីស្នេហា ដូចជាការរួមភេទ ជំងឺសង្គម បញ្ហារំលូតកូនជាដើម នឹងមិនកើតមានឡើងងាយៗនោះទេ ។

កសិកម្ម

ដំណាំខែប្រាំង គឺជាសក្តានុពលមួយ

ជាត សំភី

លោកអ៊ី ណារុន មន្ត្រីគ្រប់គ្រងគម្រោងនៃមជ្ឈមណ្ឌលសិក្សា និងអភិវឌ្ឍន៍កសិកម្មកម្ពុជាសេដាក មានប្រសាសន៍ថា៖

បន្លែខែប្រាំង គឺជាពួកត្រូវការទឹកតិច ក្នុងនោះមានដូចជា ពពួកត្រប់គ្រប់ប្រភេទ សាលាដ ឃ្លោក ត្រឡាច ល្ពៅ ខ្ទឹម ជាដើម។ ចំណែកការដាំ វាមានរបៀបមួយចំនួនខុសពីការដាំ នៅរដូវវស្សា។ ការដាំនៅរដូវប្រាំង យើងត្រូវលើករងឱ្យទាបកុំឱ្យខ្ពស់ពេក និងមានដក់ទឹកនៅកណ្តាលគុម្ព។ម្យ៉ាងទៀត យើងត្រូវយកទន្រ្ទានខេត្ត មកគ្រប សម្រាប់ដំណាំយកដើម និងស្លឹក ក្រោយពេលដែលយើងស្ទូង កូនហើយ។ ប៉ុន្តែទោះជាយ៉ាងណាការដាំនៅរដូវប្រាំង កសិករត្រូវធ្វើនៅជិតប្រភពទឹកផងដែរដើម្បីងាយស្រួលយកមកស្រោចស្រព។

សម្រាប់ការដាំដំណាំ ចំនុចដែលសំខាន់ កសិករត្រូវពិនិត្យទៅលើគុណភាពដី។ ប្រសិនបើដីគាត់ពុំសូវមានជីជាតិ គាត់ត្រូវត្រៀមឱ្យហើយដូចជា ការស្វែងរកនូវជីធម្មជាតិមកប្រើប្រាស់ ក្នុងនោះមានជីកំប៉ុស្តទឹក និងជីកំប៉ុស្តគោកជាដើម។ បើពុំដូចនោះ គាត់អាចយកដី នៅក្រោមព្រៃ ដែលមានស្លឹកឈើជ្រុះធ្លាក់លើច្រើនមកដាក់បន្ថែមក៏បាន។

Photo : Y. Narun

ហើយដើម្បីងាយថែទាំកសិករគួរដាំដំណាំច្រើនមុខចម្រុះគ្នា ដូចជា ដំណាំយកមើម ដំណាំយកស្លឹក និងដំណាំយកដើម។ បើធ្វើដូច្នេះ កសិករគាត់អាចបន្ថយនូវកត្តាចង្រៃបំផ្លាញបាន និងអាចធានាទាញយកទិន្នផលបាន ពីព្រោះថា បើកត្តាចង្រៃបំផ្លាញមួយមុខ វាក៏នៅសល់មុខផ្សេងទៀតដែលអាចឱ្យផលបាន។ និយាយរួមការដាំដំណាំនៅរដូវប្រាំង វាមានសក្តានុពលជាងរដូវវស្សាផងឱ្យតែមានប្រភពទឹកគ្រប់គ្រាន់ ដី ជី កម្លាំងពលកម្ម ព្រមទាំងការថែទាំដែលប្រកបដោយការយកចិត្តទុកដាក់។

លោកអ៊ី ណារុន មានប្រសាសន៍ថា ការដាំបន្លែមិនទាមទារចំណាយពេលច្រើនទេ វាអាចប្រសើរជាជាងទៅធ្វើជាកម្មករដែលត្រូវធ្វើការ១២ម៉ោងលើ ១២ម៉ោង។ យើងគ្រាន់ចំណាយពេលមួយថ្ងៃ ២ម៉ោង ព្រឹកល្ងាចយើងក៏អាចបានផលច្រើនដែរ។

លោកផ្តល់អនុសាសន៍ទៀតថា កសិករត្រូវយកចិត្តទុកដាក់ដាំដំណាំ នៅរដូវប្រាំង។បើនិយាយឱ្យងាយ បើគាត់ដាំអ្វីបាន គាត់គួរតែដាំទៅ។ គាត់ធ្វើដូច្នេះយ៉ាងហោចណាស់ គាត់មានបន្លែទុកហូបនៅក្នុងគ្រួសារ ដោយមិនចាំបាច់ចំណាយប្រាក់ទិញ ឬទៅសុំគេខ្ទឹមមួយមើម ឬស្លឹកគ្រៃមួយគុម្ព។

បរិស្ថាន

សកម្មជនបរិស្ថានតវ៉ានៅទីក្រុងបាងកក

សកម្មជនបរិស្ថានមួយចំនួនបាននាំគ្នាកាន់បដាដើម្បីសម្តែងការតវ៉ារបស់ពួកគេនៅពីខាងក្រៅស្ថានទូតអាម៉េរិកនៅឯទីក្រុងបាងកក ប្រទេសថៃ

Photo : DR

ដោយចោទប្រកាន់ប្រទេសនេះថា បានធ្វើឱ្យបរាជ័យកិច្ចប្រឹងប្រែងថែរក្សាបរិស្ថានពិភពលោក។

ហើយទីភ្នាក់ងារព័ត៌មានបរទេសមួយចំនួន ក៏បានធ្វើការចោទប្រកាន់ប្រទេសផ្សេងៗទៀត ដូចជាកាណាដា និងអូស្ត្រាលីផងដែរ។

លោកវ៉ុន ហ្វីណាន់ដេ នាយកប្រតិបត្តិអង្គការហ្វ្រីនភីស ប្រចាំនៅតំបន់អាស៊ីអាគ្នេយ៍ បានអះអាងថា ប្រទេសបីនេះគឺជាប្រទេស ដែលត្រូវបានគេចាត់ទុកថា ជាអ្នកទទួលខុសត្រូវលើការបង្កើតបញ្ហាអាកាសធាតុនៅលើផែនដី។ តែពួកគេបានបដិសេធក្នុងការប្តេជ្ញាចិត្តខ្ពស់ដើម្បីកាត់បន្ថយឧស្ម័នផ្ទះកញ្ចក់ស្របទៅតាមកម្រិតដែលត្រូវការដើម្បីទប់ទល់នឹងបម្រែបម្រួលអាកាសធាតុ។

នាបច្ចុប្បន្ននេះ ប្រទេសជាច្រើនរំពឹងអាម៉េរិកដើម្បីកាត់បន្ថយនូវការបំភាយឧស្ម័នកាបូនិកទៅក្នុងបរិយាកាស។ តែក្រុមសកម្មជនបរិស្ថាន បានអះអាងថា រដ្ឋាភិបាលអាម៉េរិកគឺហាក់ដូចជាយឺតយ៉ាវណាស់ក្នុងការរៀបចំច្បាប់ស្តីពីការកាត់បន្ថយនេះ។ ពាក់ព័ន្ធនឹងបញ្ហានេះ រដ្ឋាភិបាលអាម៉េរិកក្រោមការដឹកនាំពីលោកបារ៉ាក់ អូបាម៉ាបានសន្យាថា អាម៉េរិកនឹងកាត់បន្ថយលើការរីកសាយភាយឧស្ម័នកាបូនិចនេះឱ្យបាន១៧% នៅក្រោមកម្រិតបំភាយកាលពីឆ្នាំ២០០៥ ឱ្យបានមុនឆ្នាំ២០២០។

ខាន់ ភីរម្យ

February-2010.qxd 6/10/2010 2:47 PM Page 7

មណ្ឌលបន្ទាយព្រាបបណ្តុះបណ្តាលជំនាញអេឡិចត្រូនិច

ជាត សំភី

ជំនាញអេឡិចត្រូនិចត្រូវ បានបង្កើតឡើងតាំងពីឆ្នាំ១៩៩៧ ដោយមណ្ឌលបន្ទាយព្រាប ដែលមានបណ្តុះបណ្តាលជំនាញ ជាច្រើនដល់ជនពិការកម្ពុជា ដោយសារគ្រាប់មីន និងប៉ូលីយ៉ូ។ មណ្ឌលនេះស្ថិតនៅក្នុងក្រោមការគ្រប់គ្រងរបស់អង្គការជេស្វីត-ស៊ុី កម្ពុជា នៅក្នុងភូមិត្រពាំងវែង ឃុំឆក់ឈើនាង ស្រុកអង្គស្នួល ខេត្តកណ្តាល។

លោកឃ្លៀង វ៉ាន់ នាយកសាលាបន្ទាយព្រាប មានប្រសាសន៍ថា: "ផ្នែកអេឡិចត្រូនិចនេះ គឺត្រូវបានបង្កើតឡើង ដោយសារយើងសិក្សាឃើញនៅលើទីផ្សារ មានអតិថិជនច្រើន។ ដូច្នេះសិស្សដែលរៀនចប់អាចងាយស្រួលរកការងារបានធ្វើ"។

Photos : Banteay Preab

សិស្សពិការនៅសាលាបន្ទាយព្រាប ទោះបីជារាងកាយពិការ តែចិត្តមិនពិការ ខំរៀនជំនាញសម្រាប់អនាគត

រហូតមកដល់សព្វថ្ងៃនេះ វគ្គអេឡិចត្រូនិចបានឈានចូលដល់វគ្គទី២៣ ហើយដែលមានសិស្សមកចូលរៀននៅ ឆ្នាំ២០១០នេះ ចំនួន ២៥នាក់ ហើយក្នុងមួយវគ្គៗ មានរយៈពេល ១ឆ្នាំ។ លោកឃ្លៀង វ៉ាន់មានប្រសាសន៍ថា លក្ខខណ្ឌរបស់យើងក្នុងការទទួលសិស្សឱ្យចូលរៀនក្នុងវគ្គនេះ គឺគេត្រូវជាជនពិការដែលមានលទ្ធភាពរៀន វាមានន័យថា ពិការជើង ម្ខាង ឬប៉ូលីយ៉ូ ហើយអ្នកក្រីក្រគឺជាអាទិភាពដំបូងគេ។ លោកបន្តថា ទោះជាយ៉ាងណា អេឡិច-ត្រូនិចនេះជាវគ្គពិសេសជាងគេ សិស្សត្រូវចេះអាន និងចេះសរសេរឱ្យបានច្បាស់លាស់ ពីព្រោះជំនាញនេះវាទាក់ទងនឹងទ្រឹស្តី ដែលត្រូវការកត់ត្រា។

សិស្សជំនាញអេឡិចត្រូនិចភាគច្រើនមកពីខេត្តផ្សេងៗ ដែលនៅជិតៗមានដូចជាក្រុងភ្នំពេញ ខេត្តកណ្តាល កំពង់ស្ពឺ តាកែវ កំពង់ចាម កំពង់ឆ្នាំង ព្រៃ-វែង ឬខេត្តសៀមរាប និងបាត់ដំបងដែលមានក្រុមការងារមណ្ឌលផ្ញើមក។ ចំណែកសិស្សផ្សេងពីនេះត្រូវបញ្ជូនមកតាមរយៈអង្គការជាដៃគូ។

លោកឃ្លៀង វ៉ាន់បានរៀបរាប់ឱ្យដឹងថា: "ការបណ្តុះបណ្តាលផ្នែកអេឡិចត្រូនិចជួបការលំបាកខ្លះដែរ ដោយសារកម្រិតចេះដឹងរបស់សិស្ស គឺមិនដូចគ្នា។ យើងតែងតែរកដំណោះស្រាយរហូត។ ប៉ុន្តែយើងមានកម្លាំងចិត្ត គឺដោយសារសិស្សរបស់យើងជាង ៨០% អាចរកការងារធ្វើបាន"។ លោកបន្តថា សម្រាប់គម្រោងទៅថ្ងៃមុខ យើងក៏មិនទាន់ដឹងច្បាស់លាស់ទេ។ យើងតែងធ្វើតាមទីផ្សារ។ ប៉ុន្តែពេលនេះ យើងកំពុងតែសិក្សាពីការបណ្តុះបណ្តាលជំនាញជួសជុលទូរស័ព្ទដែលមានការនិយម។

អ៊ូ អ៊ីនដុន : "អប់រំគេឱ្យហ៊ានប្រឈមមុខនៅក្នុងសង្គម"

មណ្ឌលបន្ទាយព្រាបបង្កើតឡើងតាំងពីឆ្នាំ១៩-៩១។ តាំងពីជនភៀសខ្លួនដោយសារសង្គ្រាមចាប់ផ្តើមត្រឡប់មកកាន់ប្រទេសកម្ពុជាវិញ ហើយពន្លឺសន្តិភាពចាប់មានវិញ ក្រុមជេស្វិតបានសម្រេចចិត្តជួយជនពិការ ដោយសារសង្គ្រាមនៅកម្ពុជា ដែលប្រហែលជាប្រទេស ដែលមានជនពិការច្រើនជាងគេនៅក្នុងតំបន់។ ដូច្នេះការបង្កើតមណ្ឌលបណ្តុះ-បណ្តាលវិជ្ជាជីវៈ គឺជាជម្រើសមួយ។

លោកបូជាចារ្យអ៊ូ អ៊ីនដុន គឺជាប្រធានមណ្ឌលបណ្តុះបណ្តាលវិជ្ជាជីវៈជនពិការបន្ទាយព្រាប មានប្រសាសន៍ថា : "យើងបានបង្កើតមណ្ឌលនេះឡើងដើម្បីជួយជនពិការដែលជាជនងាយរងគ្រោះក្នុងសង្គម។ យើងជួយពួកគេទាំងស្មារតី និងផ្លូវចិត្ត-តាមរយៈការបណ្តុះបណ្តាលជំនាញ។ ក្រោយមកពួកគេអាចហ៊ានប្រឈមមុខនៅក្នុងសង្គមនិងអាចហ៊ានទៅរកការងារធ្វើ។ ហើយនៅពេលជនពិការមានការងារ ពួកគេអាចមានចំណូលដើម្បីទ្រទ្រង់ជីវភាពគ្រួសារក៏ដូចជាជួយសង្គមដែរ"។

មកដល់សព្វថ្ងៃនេះ មណ្ឌលបន្ទាយព្រាបគឺមានបណ្តុះបណ្តាលនូវ ៥ជំនាញ: ចម្លាក់ អេឡិចត្រូនិច ម៉ាស៊ីន កសិកម្ម និងកាត់ដេរ និងមានសិស្ស សរុបប្រមាណ ១១០នាក់ អាយុពី១៨ឆ្នាំ ទៅ៤០ឆ្នាំ។

លោកអ៊ូ អ៊ីនដុន ក៏បញ្ជាក់ថា: "ថាមពលនៃក្តីសង្ឃឹមនៃជនពិការជាអ្វីដែលយើងចង់បាន។ ហេតុនេះហើយទើបយើងយកចិត្តទុកដាក់ខាងគុណភាព ដើម្បីឱ្យពួកគេមានជំនាញពិតប្រាកដ ដែលអាចឱ្យគេ ក្រោកឈរតស៊ូក្នុងជីវិតបាន"។

ត្រង់ចំនុចនេះលោកឃ្លៀងវ៉ាន អះអាងថា មកដល់ពេល នេះ សាលាយើងបានក្លាយជាគំរូខាងការបណ្តុះបណ្តាលមានគុណភាព ដែលរដ្ឋាភិបាលបានទទួលស្គាល់ស្តង់ដាររបស់យើងផងដែរ។

February-2010.qxd 6/10/2010 2:47 PM Page 8

ព័ត៌មានទូទៅ

Photos : DR

កម្ពុជាកសាងឧបករណ៍ផលិតថាមពលអគ្គិសនីពីខ្យល់

ឧបករណ៍ផលិតអគ្គីសនីពីកម្លាំងខ្យល់មួយបានត្រូវដាក់សម្ពោធដោយរដ្ឋមន្ត្រីក្រសួងសាធារណៈការ និងដឹកជញ្ជូន និងលោកអគ្គរដ្ឋទូតបែលហ្សិក និងភារៈធារីសហភាពអឺរ៉ុបនៅប្រទេសកម្ពុជា ។

ឧបករណ៍នេះបានត្រូវគេដំឡើងនៅកំពង់ផែអន្តរជាតិខេត្តព្រះសីហនុ ក្រោមទឹកប្រាក់ជំនួយពីសហភាពអឺរ៉ុប ចំនួន ១,២លានអឺរ៉ូ និងថវិកាបដិភាគរបស់រដ្ឋាភិបាលកម្ពុជា កំពង់ផែអន្តរជាតិខេត្តព្រះសីហនុ និងរដ្ឋាភិបាលបែលហ្សិក ។

វាគឺជាគម្រោងសាកល្បងមួយក្នុងគោលបំណងប្រើប្រាស់ថាមពលកកើតឡើងវិញនៅកម្ពុជា ។

ក្រៅពីថាមពលខ្យល់ ថាមពលកកើតឡើងវិញដែលកម្ពុជាប្រើខ្លះក្នុងពេលនេះ មានដូចជា ជីវម៉ាស់ ដែលគេ ទាញចេញពីលាមកសត្វកម្ទេចកម្ទីកសិកម្ម និងពន្លឺព្រះអាទិត្យជាដើម ។

ប្រមុខរដ្ឋាភិបាល : កម្ពុជាមានផ្ទៃដីគ្រប់គ្រាន់សម្រាប់ធានានិរន្តរភាពស្បៀងអាហារ

សម្ដេចហ៊ុន សែន ប្រមុខរដ្ឋាភិបាលកម្ពុជា បានមានប្រសាសន៍កាលពីថ្ងៃទី២០ ខែមករា កន្លងទៅថា កម្ពុជាមានផ្ទៃដីគ្រប់គ្រាន់សម្រាប់អភិវឌ្ឍន៍កសិឧស្សាហកម្ម និងផលិតស្បៀងអាហារចិញ្ចឹមប្រជាជន ។

សម្ដេចបានមានប្រសាសន៍នៅចំពោះមុខអ្នកសេដ្ឋកិច្ចក្នុងស្រុក និងអាស៊ីថា ស្បៀងអាហារជាបញ្ហាធំដោយសារបច្ចុប្បន្ននេះ អ្នកដាំដុះមួយចំនួនមិនមែនដាំដុះដើម្បីចិញ្ចឹមមនុស្សនោះទេ គឺគេដាំដុះ សម្រាប់ចិញ្ចឹមម៉ាស៊ីន ។ សម្ដេចបានព្រមានថា : "អ្នកដាំដុះត្រូវតែថ្លឹងថ្លែងឱ្យបានហ្មត់ចត់រវាងផ្ទៃដីដាំដុះសម្រាប់ចិញ្ចឹមក្រពះមនុស្ស និងផ្ទៃដីដាំដុះសម្រាប់ចិញ្ចឹមម៉ាស៊ីន តែសម្រាប់កម្ពុជា គឺអត់ទាន់ជួបប្រទះបញ្ហានេះនៅឡើយទេ " ។ សម្ដេចបានបន្តទៀតថា កម្ពុជាសព្វថ្ងៃនេះមិនទាន់បញ្ហាទេ ហើយកម្ពុជានៅសេសសល់សក្ដានុពលជាពិសេស គឺមានផ្ទៃដី យ៉ាងច្រើនដើម្បីផលិតស្បៀងអាហារសម្រាប់បំពេញតម្រូវការក្នុងស្រុកផង និងសម្រាប់ការនាំចេញទៀតផង ។

ក្រុមហ៊ុនមកពីអូស្ត្រាលីចង់វិនិយោគ លើវិស័យកសិកម្ម ៦០០លានដុល្លារ

លោកភីតធើ គូស្ដេឡូ អតីតរដ្ឋមន្ត្រីហិរញ្ញវត្ថុអូស្ត្រាលីបានអះអាងថា ក្រុមហ៊ុនមួយមានគម្រោងនឹងធ្វើការវិនិយោគ នៅក្នុងប្រទេសកម្ពុជាលើវិស័យកសិកម្ម មានទំហំទឹកប្រាក់រហូតដល់ទៅ ៦០០លានដុល្លារ ។ គម្រោងវិនិយោគមហាសាលនេះបានត្រូវលើកឡើងនៅពេលដែលលោកភីតធើ ចូលជួបជាមួយនឹងឯកឧត្តម សុខ អាន ឧបនាយករដ្ឋមន្ត្រី និងជារដ្ឋមន្ត្រីទីស្ដីការគណៈរដ្ឋមន្ត្រីកាលពីថ្ងៃទី ២១ ខែមករា កន្លងទៅ ។

វិស័យកសិកម្មដែលក្រុមហ៊ុននេះចាប់អារម្មណ៍នោះ គឺរួមមានដំណាំស្រូវដំណាំចេក ដំណាំអំពៅ ដូងប្រេង និងចំការម៉ៃសាក់ ។

ដំណាំទាំងនេះគឺអាចទាមទារនូវដីវិនិយោគដែលមានទំហំប្រមាណជា ១០ម៉ឺនហិចតា ។

តាមការអះអាងរបស់មន្ត្រីកម្ពុជា ប្រសិនបើគម្រោងនេះដើរនោះ វានឹងអាចស្រូបយកកម្មករប្រមាណជា ១៥០០០នាក់ឱ្យចូលធ្វើការ ។

ខាន់ ភីរម្យ

គ្រោះរញ្ជួយដីហៃទីសម្លាប់ជីវិតមនុស្ស ២០០០០០នាក់

គ្រោះរញ្ជួយដី ដែលបានកើតមានឡើងនៅប្រទេសហៃទី កាលពីថ្ងៃទី១២ ខែមករា កន្លងទៅនេះត្រូវបានគេធ្វើការប៉ាន់ប្រមាណថា វាបានសម្លាប់ជីវិតប្រជាជនប្រមាណរហូតដល់ ២០០០០០នាក់ ។

ក្រៅពីសម្លាប់ជីវិតមនុស្សហើយនោះ គេបានធ្វើការព្យាករណ៍ទៀតថា គ្រោះរញ្ជួយដីដ៏ធ្ងន់ធ្ងរនេះ បានធ្វើឱ្យរបួសមនុស្សចំនួនប្រមាណជា ២៥០០០០នាក់ ហើយធ្វើឱ្យប្រជាពលរដ្ឋហៃទីចំនួន ២លាននាក់ នៅក្នុងចំណោម ប្រជាពលរដ្ឋសរុបចំនួន ៩លាននាក់ គឺបាត់បង់ផ្ទះសម្បែង និងទីជម្រកផងដែរ ។

គ្រោះរញ្ជួយដីនេះ វាបានកើតមានឡើងនៅក្នុងរង្វាស់ ៧រិចទ័រ នៅចំនីងរដ្ឋធានីព័រអូប្រាង របស់ប្រទេសហៃទីនៅទ្វីបអាម៉េរិកមួយនេះ ។

នាបច្ចុប្បន្ននេះ ក្រុមសង្គ្រោះ និងក្រុមមនុស្សធម៌អន្តរជាតិជាច្រើនកំពុងតែត្រូវបានបញ្ជូនទៅកាន់ប្រទេសដ៏ក្រីក្រ មួយនេះនៅក្នុងគោលបំណងស្វែងរកជនរងគ្រោះ និងធ្វើជាកម្មវិធីជំនួយមនុស្សធម៌ផ្សេងៗដើម្បីសម្រាលទុក្ខវេទនារបស់ប្រជាជន ។

២០ឆ្នាំទៀតប្រទេសថ្មីជាច្រើននឹងក្លាយជាមហាអំណាចសេដ្ឋកិច្ច

នៅក្នុងឆ្នាំ២០៣០ខាងមុខនេះ គេបានព្យាករណ៍ថា ប្រទេសថ្មីៗជាច្រើនទៀតនឹងក្លាយទៅជាមហាអំណាចសេដ្ឋកិច្ចពិភព-លោក នៅក្នុងនោះ ក៏មានមានចិនផងដែរ ។

ក្រុមហ៊ុនប្រាយវាត់ធើហួស ឃូបភ័រ ជាក្រុមហ៊ុនផ្ដល់ប្រឹក្សាយោបល់អំពីធុរៈកិច្ចកំពូល ក៏បានអះអាងថា នៅក្នុងឆ្នាំ២០៣០ នៅក្នុងចំណោមប្រទេសមហាអំណាចសេដ្ឋកិច្ចធំៗ ទាំង១០ នៅលើពិភពលោក គឺមានចិនជាប្រទេស ទី១ បន្ទាប់មក គឺអាម៉េរិក ឥណ្ឌា ជប៉ុន ប្រេស៊ីល រុស្ស៊ី អាល្លឺម៉ង់ ម៉ិចស៊ិក បារាំង ហើយនិងប្រទេសអង់គ្លេស ។

ការព្យាករណ៍នេះ គឺផ្អែកទៅតាមកំណើនសេដ្ឋកិច្ច និងសន្ទុះនៃការអភិវឌ្ឍន៍របស់ប្រទេសទាំងអស់នៅលើពិភពលោក ។

នៅក្នុងចំណោមប្រទេសទាំងអស់នៅលើពិភពលោក អត្រាផលិតផលនៅក្នុងស្រុកសរុបរបស់ចិន និងឥណ្ឌា បានកើនឡើងយ៉ាងឆាប់រហ័សបើប្រៀបធៀបនឹងសហរដ្ឋអាម៉េរិក និងអឺរ៉ុប ។

មកដល់ពេលបច្ចុប្បន្ននេះ មហាអំណាចសេដ្ឋកិច្ចពិភពលោកទាំង១០ គឺមានអាម៉េរិក ជប៉ុន ចិន អាល្លឺម៉ង់ បារាំង អង់គ្លេស អ៊ីតាលី រុស្ស៊ី អេស្ប៉ាញ និងប្រេស៊ីល ។

កិច្ចសម្ភាសន៍

បវរកញ្ញាមីន : “បើកាយពិការទៅហើយ សូមកុំពិការចិត្ត”

ខាន់ ភីរម្យ

ក្រោយសង្គ្រាមអស់រយៈពេល៣០ឆ្នាំ កម្ពុជាគឺជាប្រទេសសម្បូរមីនមួយនៅលើពិភពលោក ហើយក៏មានជនពិការច្រើនដោយសារតែគ្រាប់មីន។ ដើម្បីយល់អំពីការលំបាក និងការតស៊ូក្នុងជីវិតពិការ អ្នកនាំសារ សូមណែនាំមិត្តអ្នកអានឱ្យស្គាល់កញ្ញាដុះ សុភាព ជាបវរកញ្ញាមីន។

Photo : DR

កញ្ញាដុះ សុភាព បវរកញ្ញាមីនឆ្នាំ២០០៩

អ្នកនាំសារ: តើកញ្ញាមានអាយុប៉ុន្មាន? ហើយមូលហេតុអ្វីបានជាកញ្ញាពិការ?

កញ្ញាដុះ សុភាព: ចាស់ ! ខ្ញុំមានអាយុ ១៩ឆ្នាំបច្ចុប្បន្ន ខ្ញុំគឺជាសិស្សវិទ្យាល័យសម្តេចឪ ក្នុងក្រុងបាត់ដំបង ។ ខ្ញុំអត់ចាំថា ខ្ញុំពិការដោយសារអ្វី? និងអាយុប៉ុន្មានដែរ? ។ ប៉ុន្តែម៉ាក់ខ្ញុំប្រាប់ថា ខ្ញុំធ្លាក់ខ្លួនពិការ តាំងពីអាយុ ៦ឆ្នាំ នៅពេល ដែលខ្ញុំទៅលេងឪពុកខ្ញុំដែលធ្វើជាទាហាននៅស្រុកបង្វិល ។

អ្នកនាំសារ: តើមូលហេតុអ្វីបានជាកញ្ញាសម្រេចចិត្តដាក់ពាក្យចូលរួមក្នុងការប្រកួតបវរកញ្ញមីននៅកម្ពុជាកាលពីឆ្នាំ២០០៩ទៅនេះ?

កញ្ញាដុះ សុភាព: ដំបូងខ្ញុំក៏ស្ទាក់ស្ទើរដែរក្នុងការបង្ហាញគេថា ខ្ញុំជាជនពិការមួយរូប តែក្រោយមកខ្ញុំសម្រេចចិត្តចូលរួមដើម្បីបង្ហាញអំពីភាពក្លាហានរបស់ខ្ញុំក្នុងនាមជាជនពិការមួយរូប ។

អ្នកនាំសារ: តើកញ្ញាជួបការលំបាកយ៉ាងណាសម្រាប់ឆាកជីវិតជាជនពិការ ហើយតើធ្លាប់មានអារម្មណ៍តូចចិត្តនឹងខ្លួនឯងដែរឬទេ?

កញ្ញាដុះ សុភាព: ខ្ញុំមិនចាំទេកាលពីនៅតូច ។ ប៉ុន្តែចាប់តាំងពីខ្ញុំដឹងក្តីពេលណាមក ខ្ញុំតែងតែមានអារម្មណ៍តូចចិត្តនឹងខ្លួនឯងជានិច្ច ។ រស់នៅជា ជនពិការមិនជារឿងដែលងាយស្រួលទេ ។ ដំបូងខ្ញុំត្រូវប្រឈមនឹងការបង្អាប់ពីមិត្តភក្តិ ហើយសូម្បីតែបងប្អូនបង្កើតក៏មានម្តងម្កាលដែរ ។ ប៉ុន្តែខ្ញុំយល់ថា បើយើងពិការទៅហើយ និងរវល់តែតូចចិត្តនោះ តើវាមានប្រយោជន៍អ្វី?

អ្នកនាំសារ: តើសព្វថ្ងៃកញ្ញាមានមុខរបរធ្វើអ្វី? ហើយតើកញ្ញាអាចធ្វើអ្វីបាននៅក្នុងគ្រួសារ?

កញ្ញាដុះ សុភាព: ខ្ញុំក៏ជាសិស្សថ្នាក់ទី១២ មួយរូប ហើយកំពុងតែត្រៀមខ្លួនប្រឡងដើម្បីសម្រេចគោលបំណងរបស់ខ្ញុំទៅថ្ងៃអនាគត ដែលចង់ធ្វើជាគណនេយ្យករ ឬក៏អ្នករដ្ឋបាលមួយរូបនឹងគេ ។ នៅក្នុងគ្រួសារ ថ្វីត្បិតតែខ្ញុំពិការ តែខ្ញុំនៅតែអាចជួយកិច្ចការគ្រួសារខ្លះៗដូចជា ដាំបាយ លាងចានជំនួសដៃជើងប៉ាម៉ាក់របស់ខ្ញុំបានខ្លះដែរ ។

អ្នកនាំសារ: តើកញ្ញាចូលចិត្តរៀនមុខវិជ្ជាអ្វីនិងទទួលបានចំណាត់ថ្នាក់យ៉ាងណាដែរក្នុងសាលា?

កញ្ញាដុះ សុភាព: ខ្ញុំចូលចិត្តរៀនមុខវិជ្ជាសីល-ធម៌ ប្រវត្តិវិទ្យា ភូមិវិទ្យា ហើយនិងអក្សរសាស្ត្រខ្មែរ ។ ក្នុងថ្នាក់ ខ្ញុំរៀនជាប់ចំណាត់ថ្នាក់លេខ១២ ។

អ្នកនាំសារ: តើកញ្ញាមានចំណាប់អារម្មណ៍ចង់ផ្តាំផ្ញើអ្វីខ្លះទេទៅកាន់មិត្តភក្តិរបស់កញ្ញា ហើយក៏ដូចជាជនពិការទាំងឡាយនៅក្នុងប្រទេស?

កញ្ញាដុះ សុភាព: ខ្ញុំមិនមានអ្វីសំខាន់ទេ តែអ្វីដែលខ្ញុំចង់ផ្តាំផ្ញើទៅមិត្តភក្តិរបស់ខ្ញុំនោះគឺថា សូមកុំមើលងាយជនពិការ ហើយត្រូវជួយលើកទឹកចិត្តជនពិការ ហើយក៏សូមប្រាប់ទៅជនពិការទាំងអស់ថា បើយើងពិការហើយ សូមកុំអស់សង្ឃឹមនៅក្នុងជីវិត ត្រូវមានការតស៊ូតទៅទៀត ហើយកុំស្តាប់ ឬខូចអារម្មណ៍ នៅពេលដែលគេបង្អាប់ ។ យើងត្រូវតែតស៊ូឡើងជានិច្ច ។ “បើយើងធ្លាក់ខ្លួនពិការរាង-កាយ ហើយ ក៏សូមកុំពិការចិត្តទៀត” ។

Photo : DR

កញ្ញាដុះ សុភាព បវរកញ្ញាមីន ថតរូបអនុស្សាវរីយ៍ជាមួយក្រុមគ្រួសារ។ នេះគឺជាសេចក្តីក្លាហានរបស់ជនពិការដែលហានប្រឈមមុខនឹងការពិតតាមរយៈការបញ្ចេញសមត្ថភាពនៅក្នុងសង្គម។

បវរកញ្ញាមីននៅកម្ពុជា

កញ្ញាដុះ សុភាព បានជាប់ការជ្រើសរើសបវរកញ្ញាមីននៅក្នុងប្រទេសកម្ពុជា នាឆ្នាំ ២០០៩ កន្លងទៅនេះ។ កញ្ញាអះអាងថា: “ខ្ញុំសប្បាយចិត្តណាស់ដែលជាប់ការជ្រើសរើសនេះ ហើយក៏មិននឹកថា ខ្ញុំពិការហើយ នៅមានឱកាសបែបនេះទេ”។

កញ្ញាសុភាព គឺជាយុវសិស្សនៅវិទ្យាល័យសម្តេចឪក្រុងបាត់ដំបង ហើយជាកូនស្រីទី២ នៅក្នុងគ្រួសារដែលមានកូនប្រុស២ និងស្រី៣នាក់។ ឪពុកនាងគឺជាអតីតទាហាន ហើយម្តាយគឺជាមេផ្ទះ។ កញ្ញាគឺជាបេក្ខនារីមួយរូបនៅក្នុងចំណោមបេក្ខនារី ២០រូប ដែលបានចុះឈ្មោះប្រឡងបវរកញ្ញាមីនប្រចាំឆ្នាំ២០០៩ តាមរយៈរូបថតដោយអ្នកសិល្បៈជនជាតិន័រវេស្ស ឈ្មោះ ម៉រថេន ប្រាវិក។

បទយកការណ៍

ស្ថានភាពចរាចរណ៍ផ្លូវគោកនៅកម្ពុជាកំពុងតែ ប្រ

ខាន់ ភីរម្យ

មន្ត្រីសង្គមស៊ីវិល មន្ត្រីរដ្ឋាភិបាល ហើយប្រជាពលរដ្ឋ បានអះអាងថា ទោះបីជាស្ថានភាពអនុវត្តច្បាប់ចរាចរណ៍ផ្លូវគោកនៅកម្ពុជា នៅតែចោទជាបញ្ហា។ ប៉ុន្តែវាកំពុងតែមានស្ថានភាពប្រសើរឡើងជាបន្តបន្ទាប់ផងដែរ។

កញ្ញាសាន សុជាតា មន្ត្រីកម្មវិធីអប់រំសុវត្ថិភាពចរាចរណ៍នៃអង្គការជនពិការអន្តរជាតិ ក៏បានមានប្រសាសន៍ថា បើនិយាយអំពីទិដ្ឋភាពនៃការអនុវត្តច្បាប់ចរាចរណ៍ទាំងអស់របស់ប្រជាពលរដ្ឋខ្មែរ គឺហាក់ដូចជានៅមិនទាន់បានល្អទេ។ ប៉ុន្តែបើពិនិត្យទៅមើលស្ថានភាព ចរាចរណ៍ផ្លូវគោក ឆ្នាំ២០០៩ កន្លងទៅដោយធៀបនឹងឆ្នាំ២០០៨ និងជាពិសេសក្រោយពេល ដែលច្បាប់ចរាចរណ៍បានចូលជាធរមាននោះ កញ្ញាបានយល់ឃើញថាការគោរពច្បាប់ហាក់ដូច ជាមានស្ថានភាពល្អប្រសើរជាង បណ្តាឆ្នាំមុន។ កញ្ញាបានឱ្យដឹងថា: "ខ្ញុំមិនសំដៅទៅលើការអនុវត្តច្បាប់ចរាចរណ៍ទាំងអស់ទេ។ ប៉ុន្តែបើពិនិត្យលើការគោរពល្បឿន ការប្រើប្រាស់គ្រឿងស្រវឹង និងការពាក់មួកសុវត្ថិភាព ខ្ញុំយល់ថា នេះមានការគោរពគួរឱ្យកត់សម្គាល់។ រីឯអាជ្ញាធរមានសមត្ថកិច្ចក៏បានរឹតបន្តឹងករណីនេះបានប្រសើរផងដែរ"។ កញ្ញាបានបន្តទៀតថា: "ជាក់ស្តែង ករណីពាក់មួកសុវត្ថិភាពកាលពីឆ្នាំ២០០៨ អ្នកនៅទីក្រុងភ្នំពេញដែលបានពាក់មួកសុវត្ថិភាព គឺមានប្រមាណជា២៤ទៅ២៥%ទេ។ ប៉ុន្តែលុះមកដល់ខែកញ្ញាឆ្នាំ២០០៩កន្លងទៅនេះ យើងបានឃើញថាចំនួនប្រជាពលរដ្ឋដែលពាក់មួកសុវត្ថិភាព គឺបានកើនឡើង ប្រមាណជា ៨៥% ដែលវាបញ្ជាក់ថា នេះគឺជាសញ្ញាវិជ្ជមានមួយ។ កញ្ញាបានឱ្យដឹងទៀតផងដែរថា ពីមួយឆ្នាំទៅមួយឆ្នាំ ស្ថានភាពចរាចរណ៍នៅប្រទេសកម្ពុជាបន្តរីកចម្រើនជាលំដាប់ ហើយប្រជាពលរដ្ឋក៏កាន់តែមានការយល់ដឹងផងដែរ។

តាមការអះអាងរបស់កញ្ញាសុជាតា ការជំរុញឱ្យប្រជាពលរដ្ឋអនុវត្តច្បាប់ចរាចរណ៍ឱ្យបាន ១០០% វាមិនមែនអនុវត្តបានភ្លាមនោះទេ វាត្រូវការអប់រំពេលវេលា និងការអនុវត្តតាមជំហាន១។ កញ្ញាក៏បានឱ្យដឹងថា ជាក់ស្តែងឆ្នាំនេះ ដោយសារតែយើងពិនិត្យឃើញថា ៨០% នៃជនរងគ្រោះដល់ជីវិត គឺកើតមានឡើង ដោយសារតែពួកគាត់បើកបរម៉ូតូ ដោយមិនមានមួកសុវត្ថិភាព។ ដូច្នេះយើងបានព្យាយាមពិភាក្សាដើម្បីជំរុញ និងលើកកម្ពស់ឱ្យប្រជាពលរដ្ឋពាក់មួកសុវត្ថិភាព។ កញ្ញា បានឱ្យដឹងថា: "ស្រុកគេដែលស្ថានភាពចរាចរណ៍បានល្អប្រសើរនោះ មកពីគេអនុវត្ត និងមានច្បាប់យូរមកហើយ តែស្រុកយើងទើបតែមានច្បាប់ផ្លូវការថ្មីៗនេះតែប៉ុណ្ណោះ"។

ពាក់ព័ន្ធនឹងករណីអនុវត្តនូវច្បាប់ចរាចរណ៍នេះ លោកហ៊ុម យ៉ាន ប្រធាននាយកដ្ឋានសណ្តាប់ធ្នាប់នៃអគ្គនាយកដ្ឋាននគរបាលជាតិ បញ្ចេញយោបល់ប្រហាក់ប្រហែលគ្នានេះដែរ។ លោកក៏បានអះអាងថា នៅក្នុងឆ្នាំ២០១០នេះ អាជ្ញាធរមានសមត្ថកិច្ចនឹងបន្តពង្រឹងនូវច្បាប់ចរាចរណ៍នេះបន្តទៅទៀត។ លោកបានមានប្រសាសន៍ថា ក្រោយច្បាប់ចរាចរណ៍ បានចេញជាធរមានមកនាឆ្នាំ២០០៩ កន្លងទៅ

Photo : S. Philong

ម៉ាស៊ីនវ៉ាស់ជាតិអាកុល ពង្រឹងច្បាប់ចរាចរណ៍

ប្រវត្តិច្បាប់ចរាចរណ៍ផ្លូវគោកកម្ពុជា

ច្បាប់ស្តីអំពីចរាចរណ៍ផ្លូវគោកនៅក្នុងប្រទេសកម្ពុជា គឺជាច្បាប់មួយដែលបានអនុម័តដោយរដ្ឋសភា កាលពីថ្ងៃទី២០ ខែធ្នូ ឆ្នាំ២០០៦ កន្លងទៅ នាសម័យប្រជុំរដ្ឋសភាលើកទី៥ នីតិកាលទី៣។ ច្បាប់នេះបានត្រូវព្រឹទ្ធសភានៃព្រះរាជាណាចក្រកម្ពុជា យល់ស្របតាមទំរង់ និងគតិនៃច្បាប់នេះទាំងស្រុង ដោយគ្មានការកែប្រែ កាលពីថ្ងៃទី១៦ ខែមករា ឆ្នាំ២០០៧ នាសម័យប្រជុំពេញអង្គព្រឹទ្ធសភាលើកទីពីរ នីតិកាលទី២ និងព្រះមហាក្សត្រព្រះអង្គឡាយព្រះហស្តលេខា កាលពីថ្ងៃទី៨ ខែកុម្ភៈ ឆ្នាំដដែល។

ច្បាប់នេះមានទាំងអស់១២ជំពូក និង៩៥មាត្រា។ ច្បាប់នេះបានត្រូវបោះពុម្ព និងចែកចាយដោយគណៈកម្មាធិការជាតិសុវត្ថិភាពចរាចរណ៍ផ្លូវគោក អង្គការជនពិការអន្តរជាតិបែលហ្ស៊ិក ក្រោមជំនួយឧបត្ថម្ភពីសហគមន៍អឺរ៉ុប ប្រជាជនជប៉ុន និងអង្គការសហប្រតិបត្តិការអន្តរជាតិ បែលហ្ស៊ិក។

ងតែ ប្រសើរឡើង

នេះ យើងសម្រេចឱ្យយានយន្តដែលចរាចរណ៍ នៅក្នុងប្រទេសកម្ពុជា ប្រមាណ៩០% ឱ្យបំពាក់កញ្ចក់ និងមានផ្លាកលេខ សម្រាប់ទោចក្រយានយន្ត និងផ្លាកលេខសម្រាប់រថយន្ត ។ នាឆ្នាំ២០១០នេះយើងគ្រោងនឹងបន្តការងារលើការជំរុញ ឱ្យប្រជាពលរដ្ឋគោរពច្បាប់ចរាចរណ៍នេះបន្តទៀត ។

រហូតមកដល់ពេលនេះ បើទោះបីជាច្បាប់ចរាចរណ៍បានចេញក៏ដោយ ។ តែសកម្មភាពអនុវត្តនូវច្បាប់ចរាចរណ៍នៅក្នុងប្រទេសកម្ពុជា ហាក់ដូចជាទើបតែបានមួយភាគតូចតែប៉ុណ្ណោះ គឺមានជាអាទិ៍ការពាក់មួកសុវត្ថិភាព ដាក់កញ្ចក់ ដាក់ខ្សែក្រវ៉ាត់សម្រាប់រថយន្ត ការត្រួតពិនិត្យជាតិសុរា ការត្រួតពិនិត្យល្បឿននៅក្នុងការបើកបរ និងការដាក់ផ្លាកលេខជាដើម ។ តែទន្ទឹមនឹងនោះសកម្មភាពរំលោភច្បាប់ចរាចរណ៍ ក៏គេសង្កេតឃើញថានៅតែមានជាបន្តបន្ទាប់ ដូចជាករណីមិនគោរពនូវភ្លើងចរាចរណ៍ និងគំនូសច្បាប់ចរាចរណ៍ជាដើម ។

ប្រជាពលរដ្ឋមួយរូបដែលសុំមិនបញ្ចេញឈ្មោះបានឱ្យដឹងដែរថា សម្រាប់ច្បាប់ចរាចរណ៍នេះគាត់សង្កេតឃើញដែរថា អ្នកដែលគោរព នៅតែគោរព ហើយក៏ចេះតែគោរពទៅ ។ ប៉ុន្តែសម្រាប់អ្នកដែលមិនគោរពនៅតែមិនគោរព ។ គាត់បានបញ្ជាក់ថា : "ពេលខ្លះភ្លើងក្រហមទៅហើយ គាត់អត់ឈប់ទេ នៅតែទៅមុខរហូត ដល់ផ្លូវម្ខាងទៀត សម្រុកមកដែរ អត់កន្លែងចេញ ស្ទះទាំងអស់គ្នាជាញឹកញាប់ ។ ជួនកាលទៀតឃើញផ្លូវស្ទះគាត់អត់ចាំសន្សឹមៗទេ គាត់វ៉ាគេទៅចំណើផ្លូវម្ខាងទៀតក៏មាន" ។

ពាក់ព័ន្ធទៅនឹងផែនការនេះ លោកយ៉ានក៏មានប្រសាសន៍ថា នេះជាបញ្ហាដែលយើងនឹង កំពុងតែយកចិត្តទុកដាក់ ហើយគ្រោងចាត់វិធានការដែរ ។ មកដល់នឹងពេលនេះ យើងអត់ទាន់អនុវត្តភ្លាមទេ យើងកំពុងតែស្ថិតក្នុងដំណាក់កាលអប់រំនិងឱ្យគាត់ភ្ញាក់រលឹក ហើយយើងនឹងអនុវត្តវិធានការក្តៅនៅពេលក្រោយ ។ លោកបានរៀបរាប់ថា ឆ្នាំទៅយើងសម្រេចឱ្យយានយន្តមានស្លាកលេខ ហើយទោចក្រយានយន្តឱ្យដាក់កញ្ចក់ និងពាក់មួកសុវត្ថិភាព ហើយ ឆ្នាំ២០១០នេះ យើងគ្រោងនឹងបន្តការងារលើបញ្ហានៃបណ្ណបើកបរ បញ្ហាសុវត្ថិភាពដឹកជញ្ជូន និងការគ្រប់គ្រងលើបច្ចេកទេសរបស់យានយន្ត ។ លោកក៏បានបញ្ជាក់ថា : "ដោយសារតែដូច្នេះហើយបានជាយើងតម្រូវឱ្យអ្នកបើកបរទាំងអស់ ត្រូវតែមានបណ្ណបើកបរ ហើយទៅថ្ងៃមុខ បើអ្នកបើកបរបើកបរដោយមិនមានបណ្ណ ពួកគេអាចនឹងប្រឈមមុខចំពោះមុខច្បាប់យ៉ាងធ្ងន់ធ្ងរ" ។ លោកបានបន្តថា បើតាមច្បាប់អ្នកបើកបរ ដែលមិនមានបណ្ណ គឺអត់ពិន័យជាប្រាក់ទេ ត្រូវប្រឈមមុខនឹងការឃាត់ខ្លួននិងដាក់ពន្ធធនាគារ ពី៦ថ្ងៃទៅដល់១ខែ ហើយពិន័យជាប្រាក់ទៅតាមតុលាការវិនិច្ឆ័យទោស ។

លើពិភពលោក គ្រោះថ្នាក់ចរាចរណ៍គឺជាបញ្ហាមួយ ដែលគេសម្គាល់ឃើញថា មានការកើនឡើងជារៀងរាល់ឆ្នាំ ។ គេបានធ្វើការព្យាករណ៍ថា គ្រោះថ្នាក់ចរាចរណ៍ បានសម្លាប់មនុស្សប្រមាណជា ២៣ លាននាក់ ហើយ តំបន់ដែលគ្រោះថ្នាក់ជាងគេនោះ គឺនៅតាមបណ្តាប្រទេសកំពុងអភិវឌ្ឍន៍ ដោយតួលេខបង្ហាញថា ប្រមាណជា ៨៥%នៃជនរងគ្រោះទាំងអស់រស់នៅ ពិសេសក្នុងតំបន់អាស៊ីប៉ាស៊ីហ្វិក ។ នៅក្នុងតំបន់នោះដោយរួមទាំងប្រទេសកម្ពុជាផងនោះ គេបានប៉ាន់ប្រមាណដែរថា មានជនរងគ្រោះរហូតដល់ទៅ ៤៤% ។

នៅប្រទេសកម្ពុជា មូលហេតុសំខាន់នៃគ្រោះថ្នាក់នេះ ក៏ត្រូវបានគេស្តីបន្ទោសទៅលើកំណើននៃយានយន្ត និងការមិនគោរពច្បាប់ចរាចរណ៍ ដោយរួមទាំងបញ្ហានៃការបើកបរ ដោយបរិភោគគ្រឿងស្រវឹងដែរ ។ ហើយបច្ចុប្បន្ននេះ ជនរងគ្រោះដែលបានបាត់បង់ ដោយសារគ្រោះថ្នាក់ចរាចរណ៍ មានស្ថានភាពប្រហាក់ប្រហែលនឹងជនរងគ្រោះដោយសារតែជំងឺអេដស៍ផងដែរ ។

កញ្ញាសុជាតាបានអះអាងដែរថា រហូតមកដល់ពេលនេះ ជនរងគ្រោះដល់ជីវិតដោយសារតែគ្រោះថ្នាក់ចរាចរណ៍នៅកម្ពុជា ជាបញ្ហាចោទ ។ សម្រាប់របាយការណ៍ឆ្នាំ២០០៩ កន្លងទៅថ្មីៗនេះ អង្គការ HIB នៅមិនទាន់ដឹងច្បាស់នៅឡើយទេដោយសារតែតួលេខ ដែលបានមកពីការសិក្សា គឺនៅមិនទាន់បានបញ្ចប់នៅឡើយទេ ។

ប៉ុន្តែបើយោងតាមរបាយការណ៍ប្រព័ន្ធព័ត៌មានជនរងគ្រោះ និងគ្រោះថ្នាក់ចរាចរណ៍ផ្លូវគោក នៅកម្ពុជា ប្រចាំឆ្នាំ២០០៨ បានឱ្យដឹងថា នៅក្នុងរយៈពេលបីឆ្នាំកន្លងទៅ ចំនួនគ្រោះថ្នាក់ចរាចរណ៍ មានការកើនឡើងគួរឱ្យកត់សម្គាល់ ។ តួលេខក៏បង្ហាញថា នៅក្នុងឆ្នាំ២០០៦ ចំនួនប្រជាពលរដ្ឋដែលបាត់បង់ជីវិតដោយសារតែគ្រោះថ្នាក់ចរាចរណ៍ គឺមានចំនួន ១២៩២នាក់ ក្នុងឆ្នាំ២០០៧ គឺបានកើនឡើងដល់ ១៥៤៥នាក់ ហើយនៅក្នុងឆ្នាំ២០០៨ គឺបានកើនដល់ចំនួន ១៦៣៨នាក់ ។

មូលហេតុនៃគ្រោះថ្នាក់ចរាចរណ៍នៅកម្ពុជា

ប្រភពចម្បងនៃគ្រោះថ្នាក់ចរាចរណ៍នៅក្នុងប្រទេសកម្ពុជា គឺដោយសារកត្តាពីរចម្បង គឺការបើកបរល្បឿនលឿន និងការប្រើប្រាស់គ្រឿងស្រវឹងហួសកំណត់ក្នុងពេលបើកបរ។

របាយការណ៍ប្រព័ន្ធព័ត៌មានជនរងគ្រោះ និងគ្រោះថ្នាក់ចរាចរណ៍ផ្លូវគោកនៅកម្ពុជា ប្រចាំឆ្នាំ២០០៨ បានឱ្យដឹងថា ៤៧%នៃគ្រោះថ្នាក់ចរាចរណ៍បង្កឡើងដោយការបើកបរល្បឿនលឿន និង១៤%ផ្សេងទៀត ដោយការសេពគ្រឿងស្រវឹង។ ហើយបើនិយាយអំពីជនរងគ្រោះដល់ជីវិតវិញ ៥១% គឺដោយសារការបើកបរក្នុងល្បឿនលឿន និង១៨%ផ្សេងទៀតបង្កឡើងដោយការសេពគ្រឿងស្រវឹង។ ប្រភពដដែលនោះបានឱ្យដឹងទៀតថា ចំនួនអ្នកស្លាប់ដោយគ្រោះថ្នាក់ចរាចរណ៍ផ្លូវគោក បានកើនឡើងស្ទើរតែទ្វេដង ក្នុងរយៈពេល៥ឆ្នាំ ចុងក្រោយនេះ។ នៅក្នុងឆ្នាំ២០០៨ គេរកឃើញថា ក្នុងមួយថ្ងៃមានអ្នកបាត់បង់ជីវិតដោយសារតែគ្រោះថ្នាក់ចរាចរណ៍ប្រមាណ ៤.៥នាក់។

February-2010.qxd 6/10/2010 2:47 PM Page 12

អបអរសាទរការរំឭកខួបព្រះសហគមន៍កាតូលិកបាត់ដំបង

អារុណា

Photo : Phiruna

នាថ្ងៃទី៥ ខែមករា ២០១០ នៅព្រះសហគមន៍កាតូលិកបាត់ដំបង មានប្រារព្ធកម្មវិធី បុណ្យរំលឹកខួប២២០ឆ្នាំ នៃការកកើតព្រះសហគមន៍កាតូលិកនៅភូមិភាគបាត់ដំបងនេះ ។

ចាប់តាំងពីការកកើតរហូតដល់សព្វថ្ងៃ បងប្អូនគ្រីស្តបរិស័ទបានខិតខំតស៊ូដើម្បីធ្វើឱ្យព្រះសហគមន៍មានការរីកចម្រើនដ៏គួរឱ្យកត់សម្គាល់ ក្នុងនោះមានការស្ថាបនានូវមណ្ឌលសកម្មភាពជាច្រើន ដូចជា មណ្ឌលព្យាបាលអ្នកជំងឺ មណ្ឌលស្វាគមន៍ជនពិការដោយសារគ្រាប់មីននិងដោយប៉ូលីយ៉ូ មណ្ឌលវប្បធម៌តម្បាញ កាត់ដេរ និងសកម្មភាព ជាច្រើនទៀតសម្រាប់រួមចំណែកក្នុងការកសាងព្រះសហគមន៍ ក៏ដូចជាសង្គមជាតិដែរ ។

មានប្រសាសន៍ក្នុងកម្មវិធីនោះដែរ លោកអភិបាលគីកេ អះអាងថា : "ខ្ញុំមានសេចក្តីរីករាយខ្លាំងណាស់ដោយនៅថ្ងៃនេះ យើងទាំងអស់គ្នា បានមកទីនេះជាព្រះសហគមន៍កណ្តាលរបស់ព្រះសហគមន៍ភូមិភាគបាត់ដំបង ។យើងជាមហាគ្រួសាររបស់ព្រះជាម្ចាស់ដើម្បីអបអរនូវពិធីរំឭកខួប ២២០ឆ្នាំ ដែលព្រះសហគមន៍ បានចាប់កំណើតនៅលើទឹក ដីខេត្តបាត់ដំបងនេះ" ។ លោកមានប្រសាសន៍បន្ថែមទៀតថា : "ខ្ញុំមានសេចក្តីកោតសសើរ ខ្លាំងណាស់ចំពោះ កិច្ចខិតខំប្រឹងប្រែងរបស់គ្រីស្តបរិស័ទ ក្នុងការតស៊ូកសាងព្រះសហគមន៍ឱ្យចម្រើនលូតលាស់ និងបានបន្តដល់យើងជាគ្រីស្តបរិស័ទជំនាន់ក្រោយ ។ ដូច្នេះគប្បីយើងទាំងអស់គ្នាត្រូវរួមសាមគ្គីគ្នាដើម្បីកសាងព្រះសហគមន៍ ដូចដូនតាពីជំនាន់ដើម ដែលបានកសាងតាំងពីដៃទទេរហូតដល់រុងរឿងដូចសព្វថ្ងៃនេះ ។ នេះជាអ្វីដែលអស្ចារ្យ ដែលព្រះជាម្ចាស់បាន សម្តែងមកលើប្រជាជនកម្ពុជាយើង ឱ្យក្លាយជាបុត្រធីតារបស់ព្រះអង្គ" ។

កញ្ញាវណ្ណី មកពីព្រះសហគមន៍ខ្នាចរមាស បាននិយាយថា : "នាងខ្ញុំមាននូវសេចក្តីរីករាយណាស់សម្រាប់ការរំឭកខួប២២០ឆ្នាំ របស់ព្រះសហគមន៍កាតូលិកបាត់ដំបង ។ ចំពោះខ្ញុំជាអ្នកជំនាន់ក្រោយរបស់ព្រះសហគមន៍កាតូលិកខ្នាចរមាស យើងមានលោកបូជាចារ្យប្រចាំការ និងជួយណែនាំ ។ ដូច្នេះយើងទាំងអស់គ្នា មានភាពកក់ក្តៅ និងមានអំណរសប្បាយក្នុងការកសាងព្រះសហគមន៍" ។

សូមបញ្ជាក់ដែរថា កម្មវិធីនេះមានការអញ្ជើញចូលរួមអបអរសាទរអំពីសំណាក់បងប្អូនប្រមាណជាង ៥០០នាក់ ដែលមកពីព្រះសហគមន៍ភូមិភាគបាត់ដំបង ចំណោម ខ្នាចរមាស តាពូង តាអំ និគមប៉ៃលិន កំពង់ឆ្នាំង តាហែន ស្វាយស៊ីសូផុន ឆ្នុកទ្រូស្ទឹង ជាមួយបណ្តាមណ្ឌលជាច្រើនដែលជាបណ្តាញរបស់ព្រះសហគមន៍កាតូលិកជាច្រើនផងដែរ ។

ក្នុងកម្មវិធីនេះ គ្រីស្តបរិស័ទក៏បានរួមគ្នាសម្តែងរបាំកោតសរសើរដល់ព្រះម្ចាស់ ។ គ្រីស្តបរិស័ទសូមថ្វាយអ្វីដែលជាការីកចម្រើនទៅព្រះជាម្ចាស់ និងក៏សូមអង្វរដល់ព្រះអង្គប្រទាន និងជួយពង្រឹងចំពោះការងារនៃអ្នកប្រកាសដំណឹងល្អ ។ អំណរសប្បាយលើព្រះជាម្ចាស់ជាកម្លាំងព្រះសហគមន៍កាតូលិក ។

ពិធីសំណាក់ធម៌សម្រាប់ត្រៀមទទួលពិធីត្រាស់ហៅ

ព្រះសហគមន៍កាតូលិកសៀមរាបនៃភូមិភាគបាត់ដំបង បានរៀបចំធ្វើនូវពិធីសំណាក់ធម៌រយៈពេល ៣ថ្ងៃ សម្រាប់ក្រុមស្តាប់ព្រះគម្ពីរលាន់ឮឡើងចំនួន ៦៨នាក់ ដែលពិធីនេះគឺណែនាំដោយលោកបូជាចារ្យ ទម្លាប់សុផល ព្រមទាំងគ្រូអប់រំជំនឿនៃព្រះសហគមន៍នេះកាលពីថ្ងៃទី២៥-២៧ ខែមករាកន្លងទៅ ។

លោកធឹម ធន់ ជាអ្នកសម្របសម្រួលគ្រូអប់រំជំនឿនៅព្រះសហគមន៍កាតូលិកសៀមរាបបានមានប្រសាសន៍ឱ្យដឹងថា : "សម្រាប់ពិធីសំណាក់ធម៌ដែលបានធ្វើឡើងលើកនេះ យើងមានគោលបំណងចង់ឱ្យបងប្អូនទាំងអស់ស្គាល់អំពីអំណោយទាន នៃសេចក្តីស្រលាញ់របស់ព្រះជាម្ចាស់ ដែលនាំឱ្យយើងចេះចែករំលែកសម្រាប់អ្នកដទៃទៀត និងឱ្យយល់កាន់តែច្បាស់ពីរបៀបរស់នៅក្នុងព្រះសហគមន៍កាតូលិក ដោយផ្ញើជីវិតទាំងស្រុងទៅលើព្រះយេស៊ូ និងបោះបង់ចោលរាល់អបិយជំនឿផ្សេងៗ ដែលពួកគាត់ធ្លាប់មានពីមុនមក" ។

នាឱកាសនោះដែរលោកធឹម ធន់ បានសំណូមពរទៅដល់គ្រីស្តបរិស័ទឱ្យជួយលើកទឹកចិត្តដល់គ្នា បង្ហាញពីការយកចិត្តទុកដាក់និងសាកសួរសុខទុក្ខ ដើម្បីឱ្យក្រុមនេះ មានភាពកក់ក្តៅ និងមានកម្លាំងក្នុងការដើរតាមព្រះយេស៊ូ ។

ក្រុមស្តាប់ព្រះគម្ពីរលាន់ឮឡើងនឹងទទួលនូវពិធីត្រាស់ហៅ (ជំហានទី២) នៅថ្ងៃទី២១ កុម្ភៈ ខាងមុខនេះមុននឹងទទួលនូវអគ្គសញ្ញាជ្រមុជទឹកនៅព្រះសហគមន៍កាតូលិកសៀមរាប ។

បក្សីក្រហម

February-2010.qxd 6/10/2010 2:47 PM Page 13

សិក្ខាសាលានៅមណ្ឌលសកម្មភាពភ្នំពេញ

មណ្ឌលសកម្មភាពភ្នំពេញ បានរៀបចំនូវសិក្ខាសិលាមួយ ដែលមានការចូលរួម ពីព្រះសហគមន៍ចំនួន៦ រួមមាន សែនសុខ តួតាំង កោះនរា ពោធិ៍ធំ ក្តិកណ្តាលនិងផ្សារតូច។ យុវជនប្រមាណ ៣៤នាក់ បានចូលរួមពិភាក្សា អំពីប្រធានបទ : "តើខ្ញុំទទួលសញ្ញាអ្វីខ្លះពីព្រះជាម្ចាស់ក្នុងជីវិតប្រចាំថ្ងៃ?"។

សិក្ខាសាលានេះទទួលការសម្របសម្រួលពីបងប្រុសសុផល និងតឿ អ្នកណែនាំកម្មវិធីយុវជន នៅមណ្ឌលសកម្មភាពភ្នំពេញ។ សិក្ខាសាលានេះ បានធ្វើឡើងពីរថ្ងៃ គឺទី២-៣ ខែមករា ឆ្នាំ២០១០។

នៅក្នុងសិក្ខាសាលានោះដែរ គេផ្តោតលើចំណុចសំខាន់មួយចំនួន: ការមើលវីឌីអូអ្នកម្តាយតេរ៉េសា និងការអធិដ្ឋានបែបតាំងសមាធិដោយរិះគិតអំពីអតីតកាលដើម្បីឱ្យយុវជនកាន់តែមានជំនឿរឹងមាំ និងយល់កាន់តែច្បាស់អំពីសេចក្តីស្រឡាញ់។

កញ្ញាវីន សុខា អ្នកចូលរួមសិក្ខាសាលានេះមានយោបល់ថា : "ខ្ញុំពិតជាមានចិត្តរន្ធត់នៅពេលដែលបានមើលនិងស្វែងយល់អំពីរឿងអ្នកម្តាយតេរ៉េសា ដោយសារតែ ការលះបង់សេចក្តីស្រឡាញ់ និងការចែករំលែកនូវអ្វីៗដែលគាត់មានទៅអ្នកក្រីក្រ"។

សូមបញ្ជាក់ផងដែរថា សិក្ខាសាលានេះនឹងរៀបចំធ្វើឡើងម្តងទៀត នៅថ្ងៃទី២៨-២៩ ខែកុម្ភៈ ឆ្នាំ ២០១០ នៅមណ្ឌលសម្មភាពភ្នំពេញដដែលក្រោមប្រធានបទដែលបានគ្រោងទុកសម្រាប់អប់រំខាងផ្លូវវិញ្ញាណដល់យុវជនឱ្យបានល្អប្រសើរ។

ចិត្រា

ក្រុមយុវជននៅព្រះសហគមន៍សន្ត យ៉ូសែបជួបជុំគ្នា ថតរូបជាអនុស្សាវរីយ៍ បន្ទាប់ពីពួកគេបានចែករំលែកបទពិសោធន៍ក្នុងអង្គសិក្ខាសាលា

Photo : Tra

CCF រៀបចំតាំងពិព័រណ៍ គំនូរឯកវាទនៃអ្នកតថ្លង់

Photo : S. Philong

ស្នាដៃសិល្បៈ ចំនួន ១០០ផ្ទាំង របស់អ្នកសិល្បៈករខ្មែរជាអាណិកជនអាមេរិកមួយរូប បានត្រូវមជ្ឈមណ្ឌលវប្បធម៌បារាំង CCF បានសម្រេច យកមកតាំងពិព័រណ៍ ជូនសាធារណៈជនទូទៅចូលទស្សនាកំសាន្ត។

ពិព័រណ៍នោះ នឹងបើកចំហជូនសាធារណៈជនចូលទស្សនា ចាប់ពីថ្ងៃទី២៨ មករា រហូតដល់ថ្ងៃទី២៨ ខែកុម្ភៈ ឆ្នាំ២០១០។

លោក ឆាត ភាសាត ជាវិចិត្រករបានមានប្រសាសន៍ថា ផ្ទាំងគំនូរទាំងនេះ បានត្រូវដាក់តាំងនៅក្រោមប្រធានបទឯកវាទនៃអ្នកតថ្លង់ដើម្បីឆ្លុះបញ្ចាំងអំពីទិដ្ឋភាពរបស់មនុស្សដែលមានភាពស្ងៀមស្ងាត់ ពេលដែលពួកគាត់រស់នៅកាលពីសម័យប៉ុលពត។

ខាន់ ភីរម្យ

បុណ្យព្រះយេស៊ូប្រសូតនៅព្រះវិហារសន្តយ៉ូសែប

ចិត្រា

បុណ្យព្រះយេស៊ូប្រសូត ឬបុណ្យណូអែលនោះ តែងត្រូវប្រារព្ធនៅថ្ងៃទី២៤-២៥ ខែធ្នូ។ សម្រាប់ព្រះវិហារសន្តយ៉ូសែប(ផ្សារតូច) ក៏បានប្រារព្ធពិធីបុណ្យដ៏អធិកអធមនេះផងដែរ។

គ្រីស្តបរិស័ទម្នាក់និយាយថា ពិធីបុណ្យនេះបានទទួលជោគជ័យ ដោយសារមានការរៀបចំ កម្មវិធីពីសមាជិកគណៈកម្មាធិការក្នុងព្រះសហគមន៍ ក្នុងនោះក្រុមយុវជន ជាកម្លាំងស្វាហាប់ ជួយរុញច្រានឱ្យកម្មវិធីរឹតតែមានភាពអធិកអធម។

លោកហ៊ិន វ័ត្ថតារ៉ា ដែលជាប្រធានក្រុមយុវជន បានមានប្រសាសន៍ថា : "អ្វីៗដែលយើងធ្វើនេះមិនមែនធ្វើសម្រាប់ខ្លួនឯងផ្ទាល់ ឬសម្រាប់បុគ្គលណាម្នាក់ទេ គឺយើងធ្វើសម្រាប់អបអរដល់ថ្ងៃដែលព្រះយេស៊ូបានប្រសូត និងចង់ឱ្យគ្រីស្តបរិស័ទ បានទទួលនូវភាពរីករាយនៅថ្ងៃបុណ្យនេះ"។

រីឯលោកហែម ស៊ីងឡុង ដែលជាសមាជិកក្រុមយុវជនក៏មានយោបល់ផងដែរថា : "ថ្វីត្បិតតែរូបកាយហត់មែនពិត។ តែអ្វីដែលសំខាន់នោះ គឺភាពសប្បាយរីករាយដែលចេញអំពីស្នាមញញឹមរបស់គ្រីស្តបរិស័ទក្នុងពេលចូលរួម និងសេចក្តីស្រលាញ់ពីព្រះជាម្ចាស់"។

ជាមួយគ្នានេះដែរ នៅពាក់កណ្តាលអាធ្រាតថ្ងៃទី២៤ វេលាម៉ោង ១២យប់ ក្រុមយុវជនទាំងអស់បានធ្វើការអធិដ្ឋាននៅខាងមុខខ្ទមរបស់ព្រះយេស៊ូ ដើម្បីពង្រឹងជំនឿ និងសេចក្តីស្រលាញ់ឱ្យមានកាន់តែរឹងមាំឡើង ហើយក៏ដើម្បីធ្វើការដឹងគុណចំពោះសេចក្តីស្រលាញ់ដែលមកពីព្រះជាម្ចាស់ ដែលព្រះអង្គបានប្រទានមកដល់មនុស្សលោក។

Photo : Tra

លក់វត្ថុអនុស្សាវរីយ៍នៅថ្ងៃបុណ្យព្រះយេស៊ូប្រសូត

សកម្មភាពនានានៃព្រះសហគមន៍កាតូលិកនៅប្រទេសកម្ពុជា

ព្រះសហគមន៍កាតូលិក

សកម្មភាពនៅថ្ងៃបុណ្យព្រះយេស៊ូប្រសូត ។ ដំណើរទស្សនកិច្ចរបស់កាឌីណាល់ ចូសេហ្វ ហ្សេន មកពីហុងកុង ។ អធិដ្ឋានតេហ្សេនៅបឹងទំពុន ។

កញ្ញាបុស្បា ប៉ាន់ សម្ដែងទេពកោសល្យនៅសាលាដុនបូស្កូ

ប្រកួតបង្ហោះខ្លែងនៅព្រះសហគមន៍ចំការទៀងកាលពីថ្ងៃ២៤ ធ្នូ ឆ្នាំ២០០៩ ដើម្បីអបអរសាទរបុណ្យព្រះយេស៊ូប្រសូត

និស្សិតទេវវិទ្យាល័យប្រគល់វត្ថុអនុស្សាវរីយ៍ដល់លោកកាឌីណាល់ចូសេហ្វ ហ្សេន ពេលលោកមកកម្ពុជាកាលដើមខែមករា

ការអធិដ្ឋានតេហ្សេរំឭកឆ្នាំបូជាចារ្យ នៅព្រះសហគមន៍កាតូលិកបឹងទំពុន ទីក្រុងភ្នំពេញ កាលពីថ្ងៃទី៤ ខែមករា

ការសម្ដែងល្ខោនស្បែកអំពីដំណើរជីវិតរបស់ព្រះយេស៊ូនៅថ្ងៃទី២៤ ធ្នូ ឆ្នាំ២០០៩ នៅព្រះសហគមន៍ចំការទៀង

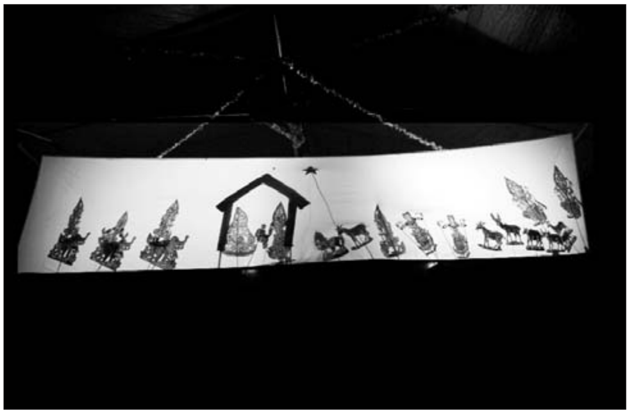

រៀងរាល់ឆ្នាំ ព្រះសហគមន៍កាតូលិកចំការទៀង នៅស្រុកត្រាំកក់ ខេត្តតាកែវ ដឹកនាំដោយលោកអភិបាល អូលីវីយេ តែងរៀបចំសិល្បៈដ៏ធំដើម្បីអបអរសាទរបុណ្យព្រះយេស៊ូប្រសូត

February-2010.qxd 6/10/2010 2:48 PM Page 15

បទយកការណ៍ព្រះសហគមន៍កាតូលិក

វិស្សមកាលដែលមានប្រយោជន៍របស់យុវជនបារាំង

ហ៊ូ សុខធារី

សំឡេងដំធ្វើផ្ទះប៉ូកប៉ាក់ៗ និងសំឡេងចម្រៀងយ៉ាងសប្បាយរីករាយជាភាសាបារាំង បានជំរុញឱ្យអ្នកភូមិរកាកណ្ដាល ខេត្តក្រចេះ ភ្ញាក់ផ្អើល គ្រប់ៗគ្នា រត់មកមើលក្រុមយុវជនបារាំង ចំនួន ១២នាក់កំពុងសប្បាយជាមួយការលីសសរឈើធ្វើផ្ទះ។

ម៉ាថាយ យុវជនបារាំង អាយុ៣២ឆ្នាំ ធ្វើជាអ្នកសម្របសម្រួលក្រុមបាននិយាយថា: "បងប្អូនភាគច្រើនដែលមកជាមួយយើងនៅពេលនេះ គឺសុទ្ធតែមានការងារធ្វើ នៅស្រុកបារាំង។ ប៉ុន្តែពួកគាត់ចង់ចំណាយពេលវេលាវិស្សមកាលឱ្យមានប្រយោជន៍សម្រាប់បងប្អូនខ្មែរ។ គោលបំណងសំខាន់គឺយើងផ្ដោតលើការបម្រើនិងមេត្តាករុណា។ គេក៏តែងថា បើយើងច្រើន យើងនឹងទទួលបានច្រើនដូចគ្នា។

ការជួយសង់ផ្ទះរបស់យុវជនស្ម័គ្រចិត្តបារាំងនេះត្រូវបានធ្វើឡើងនៅអំឡុងពាក់កណ្ដាលខែ១២ ឆ្នាំ២០០៩ រហូតដល់ថ្ងៃទី០៨ ខែមករា ឆ្នាំ២០១០។

កញ្ញាអាន គ្រីស្ដែល ដឺ សារ៉ុញ៉ាក់ អាយុ៣២ឆ្នាំ ជនជាតិបារាំង និងជាវិស្វករបានប្រាប់ថា: "ខ្ញុំគិតថា វិស្សមកាលរបស់ខ្ញុំនាលើកនេះ ពិតជាសំណាងណាស់ព្រោះខ្ញុំអាចផ្ដល់នូវបរិយាកាសមួយ ដែលខ្ញុំមិនដែលធ្លាប់ធ្វើ។ សម្រាប់ខ្ញុំ ផ្ទះមានសារសំខាន់ជាងសាលា និងមន្ទីរពេទ្យ ព្រោះវាជាមូលដ្ឋានគ្រឹះក្នុងការចាប់ផ្ដើមជីវិតមនុស្ស។ ហើយនេះជាលើកទីមួយដែលខ្ញុំធ្វើដំណើរមកទ្វីបអាស៊ី ដែលធ្វើឱ្យខ្ញុំមានការប៉ះពាល់ផ្លូវចិត្តខ្លាំង ដោយសារបងប្អូននៅទីនេះក្រីក្រ ហើយរស់នៅក្នុងផ្ទះពុកបាក់បែក។

លោកសោម សុវណ្ណារ៉ា ដែលជាម្ចាស់ផ្ទះ មានមុខរបរជាកូនកាំបិតចុងភៅម្ហូបការ និងជាមេផ្ទះមានកូន ៣នាក់ បានប្រាប់ថា: "ខ្ញុំអរ និងសប្បាយចិត្តខ្លាំងណាស់។ ពីមុនខ្ញុំគិតថា សន្សំលុយធ្វើផ្ទះ។ ប៉ុន្តែពេលនេះមានផ្ទះ។ វាជួយខ្ញុំច្រើន។ ខ្ញុំមិនសូវខ្វល់ និងមានឱកាសសន្សំលុយសម្រាប់កូនរៀន"។

យុវនារីម៉ារី អេកូសា អាយុ២៨ឆ្នាំ មានមុខងារជាគ្រូពេទ្យផ្នែកពោះវៀន និងថ្លើម នៅឯប្រទេសបារាំង និងដែកាន់ញូញូរ បាននិយាយថា: "ដោយពុំធ្វើដំណើរកំសាន្តទៅកាន់ប្រទេសទំនើប នេះដូចជាកាតព្វកិច្ចមួយរបស់ខ្ញុំ។ ហើយវាក៏ជាការល្អមួយដែលយើងមានឱកាសធ្វើការជាក្រុមក្នុងគម្រោងតែមួយ។ ខ្ញុំមានអារម្មណ៍ល្អពីព្រោះជីវិតរបស់បងប្អូននៅទីនេះខុសពីយើងទាំងស្រុង។ ខ្ញុំមើលគេដូចជា អត់មានអ្វីទាំងអស់ ប៉ុន្តែគេសប្បាយរហូត។

ការកសាងផ្ទះនេះមានចំនួន២ខ្នង។ មួយខ្នង គឺធ្វើនៅឯភូមិក្ដុលលើ ស្រុកក្រូចឆ្មារ ខេត្តកំពង់ចាម និងមួយខ្នងទៀតនៅខេត្តក្រចេះ។

លោកបូជាចារ្យអ៊ីវ៉ាន់បានបន្តថា: "ការសង់ផ្ទះដែលមានទំហំ ៤ គុណ៦ម នេះ ចំណាយថវិកាជាង ១៧០០ ដុល្លារ ដែលវាជាការឧបត្ថមមកពីអង្គការគូប ដឺ ពុស អុយម៉ានីទែរ៍។ សម្រាប់ខ្ញុំ ខ្ញុំពិតជារំភើប។ពួកគេគឺជាគំរូសម្រាប់យុវជនកម្ពុជា។ ពួកគេចំណាយទាំងថវិកា និងកម្លាំងពិសេសគឺចំណាយពេលវិស្សមកាលរបស់គេ ដើម្បីកសាងផ្ទះដល់បងប្អូនក្រីក្រ។ នេះជាសញ្ញាមួយ ដែលជួយឱ្យយុវជនខ្មែរចេះរិះគិតបន្ថែម ដើម្បីជួយដល់សហគមន៍នៅក្នុងភូមិនៅពេលអនាគត"។

តាមការឱ្យដឹងរបស់លោកម៉ាថាយ ថា អង្គការគូ ដឺ ពុស អុយម៉ានីទែរ៍ នឹងមានគម្រោងមកសង់ផ្ទះជូន ប្រជាជនម្ដងទៀតនៅខេត្តក្រចេះនេះ នៅពាក់កណ្ដាលខែកុម្ភៈនេះ។

Photo : H. Sokhteary

February-2010.qxd 6/10/2010 2:48 PM Page 16

ព្រះសហគមន៍កាតូលិក

"ព្រះសហគមន៍កាតូលិកគោរពសិទ្ធិ និងជំនឿអ្នកដទៃ"

ខាន់ ភីរម្យ

Photo : DR

លោកអន់តូនីសាមី ស៊ូសៃរាជ អភិបាលនៃព្រះសហគមន៍ភូមិភាគកំពង់ចាម មានប្រសាសន៍ថា : "ការប្រកាន់យកជំនឿ និងសិទ្ធិសេរីភាពខាងជំនឿ គឺជាជំហដែលព្រះសហគមន៍កាតូលិកតែងគោរពប្រណិប័តន៍ និងយកចិត្តទុកដាក់ខ្ពស់"។

លោកអភិបាល បានមានប្រសាសន៍បញ្ជាក់ថា: "ជំហររបស់ព្រះសហគមន៍ គឺយើងអត់មានការរិះគន់ដល់អ្នកដទៃឡើយ។ យើងមានការគោរព និងឱ្យតម្លៃព្រមទាំងយកចិត្តទុកដាក់យ៉ាងពិសេសទៅលើអ្នកដែលមានជំនឿ និងសាសនាផ្សេងៗ។ដូច្នេះរាល់ការប្រកាសដំណឹងល្អ ដែលចេញពីព្រះសហគមន៍កាតូលិក យើងក៏ប្រកាន់យកត្រឹមការបង្ហាញសេចក្ដីស្រលាញ់ដល់អ្នកដទៃតែប៉ុណ្ណោះ"។

លោកអន់តូនី សាមី មានប្រសាសន៍ថា របៀបបង្ហាញខ្លួន និងទិសដៅនៃព្រះសហគមន៍កាតូលិក មិនមែនធ្វើតាមរយៈការរិះគន់អ្នកដ៏ទៃនោះទេ។ ចំណុចនេះខាងក្រសួងធម្មការ និងកិច្ចការសាសនា លោកក៏បានដឹងដែរ។ ហើយលោកក៏តែងតែរំលឹកយើងជារឿយៗជាប្រចាំដែរដើម្បីឱ្យយើងចេះរស់នៅជាមួយគ្នាដោយសេចក្ដីសុខ ជាពិសេសនៅក្នុងកិច្ចប្រជុំអន្តរសាសនាដែលយើងមានអ្នកតំណាងទៅចូលរួមជាប្រចាំ។

លោកបន្តទៀតថា គោលដៅព្រះសហគមន៍ គឺបង្ហាញអំពីសេចក្ដីស្រលាញ់តាមរយៈការប្រកាសដំណឹងល្អ។ តែព្រះសហគមន៍កាតូលិកអត់ប្រកាន់យកការរិះគន់ចំពោះអ្នកដទៃឡើយ។ មធ្យោបាយដែលព្រះសហគមន៍កាតូលិកប្រើប្រាស់នៅក្នុងការប្រកាសដំណឹងល្អនោះគឺជាការប្រើប្រាស់ជីវិតផ្ទាល់ខ្លួនធ្វើជាសក្ខីភាព និងបង្ហាញពីគំរូល្អដល់អ្នកដទៃ ហើយបើនរណាចាប់អារម្មណ៍ហើយឆ្ងល់អំពីព្រះសហគមន៍កាតូលិក យើងអាចនឹង ប្រើប្រាស់នូវវិធីមួយទៀតគឺពាក្យសំដីដើម្បីឱ្យគេស្គាល់ពីយើង តែយើងក៏ប្រកាន់នូវជំហរឱ្យតម្លៃ និងគោរពសាសនាដទៃទៀតផងដែរ។

លោក ក៏បានបន្តឱ្យដឹងទៀតថា ព្រះសហគមន៍កាតូលិក គឺតែងមានទំនាក់ទំនងល្អជាមួយនិងគ្រប់សាសនាទាំងអស់នៅក្នុងប្រទេស ជាពិសេសគឺព្រះពុទ្ធសាសនាដែលជាសាសនារដ្ឋ។

ប្រទេសកម្ពុជា គឺជាប្រទេសមួយដែលរដ្ឋធម្មនុញ្ញបានចែងយ៉ាងច្បាស់ថា ព្រះពុទ្ធសាសនា គឺជាសាសនារបស់រដ្ឋ។ តែទោះបីជាយ៉ាងណាក៏ដោយរដ្ឋធម្មនុញ្ញក៏បានអះអាងអំពីការធានានូវសេរីភាពខាងជំនឿសាសនារបស់ប្រជាពលរដ្ឋផងដែរ។ ក្នុងនោះមានប្រជាពលរដ្ឋប្រមាណជាជាង ៩0% គឺជាអ្នកកាន់ព្រះពុទ្ធសាសនា ក្រៅពីនោះក៏មានកាន់នូវសាសនាផ្សេងៗ ដែរ ដូចជាឥស្លាមសាសនា គ្រីស្ត-សាសនា និងជំនឿលើកម្លាំងអភិធម្មជាតិជាដើម។

ប្រតិទិនអភិបូជា

- **ភាសាខ្មែរ** : ព្រះវិហារសន្តយ៉ូសែបភ្នំពេញ (០១២ ៧៨២ ២៤១) ថ្ងៃច័ន្ទ-សៅរ៍ : ព្រឹកម៉ោង៦។ ថ្ងៃអាទិត្យ : ម៉ោង ៨ព្រឹក និងម៉ោង៤រសៀល។
  -កំពង់សោម (០១៦ ៨៤០ ៥៤០) ថ្ងៃច័ន្ទ ថ្ងៃពុធ និងថ្ងៃសុក្រ : ល្ងាចម៉ោង៥។ ថ្ងៃអង្គារ ថ្ងៃព្រហស្បតិ៍ និងថ្ងៃសៅរ៍ : ព្រឹកម៉ោង៦។ ថ្ងៃអាទិត្យ : ម៉ោង ៨ព្រឹក។
  -សៀមរាប (០៦៣ ៩៦៥ ២៨០) ថ្ងៃអាទិត្យ : ម៉ោង៧:៣០ព្រឹក។ ថ្ងៃច័ន្ទ-ថ្ងៃព្រហស្បតិ៍ : ព្រឹក ៦:៣០ម៉ោង។ ថ្ងៃសុក្រ : ម៉ោង ៦:៣០ល្ងាច។
  -បាត់ដំបង (ពេទ្យយាយជី) ថ្ងៃអាទិត្យ : ម៉ោង ៨:០០ព្រឹក។ ថ្ងៃច័ន្ទ : ល្ងាច៦:០០។ ថ្ងៃអង្គារ-សុក្រ : ម៉ោង៦:១៥ ព្រឹក។
- **Français** : 1er et 3ème Samedi du mois à 5:30pm ; 2ème et 4ème Dimanche du mois à 11:00am; à l'église de St. Joseph, #1788B, RN5, PP.
- **English** : - Phnom Penh : Sunday at 10: 00 am; at St. Joseph Church (#1788B, NR5, PP); Saturday at 5: 00 pm, at World Vision Cambodia (#2 St 71, PP); - Sihaknouk Ville : Sunday at 5:00 pm; # Catholic Church St.12 13 Mattapheap; H/P: 016 840 540 (Fr. Werachai); - Siem Reap : Saturday at 6:30 pm; #Catholic Church, No 027 East River Side Street. - Battambang : Saturday: at 6:00 pm at Battamabang Church (Pet Yeaychi), Rumchek 1, Rattanak, H/P: 012 911 147 (Fr. Totet).

February-2010.qxd 6/10/2010 2:48 PM Page 17

Photo : DR

កំណាយស្ថានីយបុរាណ រកឃើញវត្ថុ នៅសម័យថ្មបំបែក និងថ្មរំលីង

ខាន់ ភីរម្យ

មន្ត្រីជាន់ខ្ពស់ប្រចាំក្រសួងវប្បធម៌ និងវិចិត្រសិល្បៈ បានអះអាងថា បើតាមរយៈកំណាយដែលបានធ្វើនៅស្ថានីយបុរាណវត្ថុវិទ្យានៅល្អាងស្ពាន ខេត្តបាត់ដំបង គេបានរកឃើញវត្ថុមានតម្លៃជាច្រើនរបស់បុព្វបុរសខ្មែរនាសម័យបុរាណ។

លោកហេងសុផាឌី ជាអគ្គនាយករងនៃអគ្គនាយកដ្ឋានបេតិកភណ្ឌអះអាងដែរថា: "នៅទីនោះយើងរកឃើញវត្ថុខ្លះមានអាយុតាំងពី ៧000ឆ្នាំមុន គ្រិស្តរាជ រហូតដល់ឆ្នាំ៨២០ ជាសម័យអង្គរ ដែលជាសម័យរុងរឿងបំផុតនៅក្នុងប្រវត្តិសាស្ត្រខ្មែរ"។

បើតាមការអះអាងរបស់លោកសុផាឌី វត្ថុដែលគេរកឃើញនៅស្ថានីយល្អាងស្ពាននេះ គឺរួមមានឆ្អឹងសត្វ កុលាលភាជន៍ ឆ្អឹងមនុស្ស ឧបករណ៍ធ្វើអំពីថ្ម សំបកខ្យងខ្ចៅ និងឧបករណ៍ប្រើប្រាស់មួយចំនួនទៀត។ ខ្លះធ្វើអំពីថ្មបំបែក និងថ្មរំលីង ដែលគេរកឃើញវត្ថុទាំងអស់នេះ នៅក្នុងខែ១០ និង ១១ ឆ្នាំ២00៩នេះ។

ឆ្លងតាមភស្តុតាងពីការធ្វើកំណាយរួមគ្នា រវាងក្រុមអ្នកស្រាវជ្រាវខ្មែរ និងបារាំង រូងភ្នំដែលគេហៅថា ល្អាងស្ពាននេះ វាគឺជាកន្លែងរស់នៅរបស់បុព្វបុរសខ្មែរ ដែលមានអាយុកាលចំណាស់ជាងគេនៅក្នុងចំណោមទីកន្លែងនានាដោយរួមទាំងស្ថានីយបុរាណវត្ថុវិទ្យាផ្សេងៗទៀតផងដែរ។

លោកសុផាឌី ក៏បានអះអាងថា ក្រសួង ក្រុមអ្នកស្រាវជ្រាវកម្ពុជានិងបារាំងបន្តធ្វើការសិក្សាស្រាវជ្រាវនៅស្ថានីយល្អាងស្ពាននេះបន្តទៅមុខ រយៈពេល៤ឆ្នាំទៀត។ ឆ្នាំ ២០១០នេះ យើងក៏នឹងបន្តធ្វើកំណាយឱ្យបានជម្រៅចុះក្រោម ១ម ទៀត ហើយនិងបន្តរហូតដល់ជម្រៅប្រមាណ៤ម"។ លោកបន្តទៀតថា កម្រាស់ ១ម ចុះក្រោមនោះ ក្រុមអ្នកស្រាវជ្រាវរំពឹងដែរថា នឹងអាចរកឃើញនូវផ្នូរបុរាណរបស់បុព្វបុរសខ្មែរ និងវត្ថុមានតម្លៃខាងប្រវត្តិសាស្ត្រជាច្រើនដែរ ដើម្បីធ្វើជាភស្តុតាងសម្រាប់អះអាងប្រាប់ដល់ពិភពលោកថា ខ្មែរជាពូជសាសន៍ម្ចាស់ស្រុកដ៏ពិតប្រាកដមួយនៅក្នុងតំបន់អាស៊ីអាគ្នេយ៍។ លោកបានបញ្ជាក់ថា: "វត្ថុតាងយើងរកឃើញសព្វថ្ងៃ ធ្វើឱ្យយើងអាចធ្វើការសន្និដ្ឋានបានដែរថា ជនជាតិខ្មែរ ជាជនជាតិចំណាស់មួយនៅទ្វីបអាស៊ី។ប៉ុន្តែយើងចង់ធ្វើការសិក្សាស្រាវជ្រាវ ដើម្បីស្វែងរកបានភស្តុតាងលំអិតជាងនេះទៅទៀត"។

ណែនាំ

រឿងអ្នកផ្សងព្រេងអារាត់អារាយ

សារិទ្ធ អាយុ២៥ឆ្នាំ មានសញ្ញាបត្រច្បាប់ពីរសន្លឹក មានប្រាក់ចាយគ្រប់គ្រាន់ មានរូបសម្បត្តិដ៏គួរសម និងមានសង្សារកំណាន់ចិត្ត...។ តែគេមានរោគធុញទ្រាន់នឹងជីវិត។ គេដាក់ទោសខ្លួនឯង និងសម្រេចចិត្តរស់ដូចមនុស្សបាតសង្គម ឬដើរអារាត់អារាយគ្រប់តំបន់ រួចយកស្ត្រីៗ ជាលេសដើម្បីធ្វើបាបខ្លួនឯង...

គេគិតថា ការទៅផ្សងព្រេងនៅប៉ារីស និងអឺរ៉ុប អាចជួយកែរោគចិត្តគេ និងអាចជួយ រកឧត្តមគតិឱ្យខ្លួនវិញ។ តែផ្ទុយទៅវិញ ជីវិតគេកាន់តែដុនដាបទៅៗ : ប្រាក់កាន់តែខើច អាកាសធាតុរឹតតែពិបាកទ្រាំ និងភាពឯកោ នៅចំកណ្តាលពិភពថ្មីដែលគ្មាននរណាខ្វល់ខ្វាយ។មិនចុះសម្រុងនឹងជីវិតនៅតែមិនចុះសម្រុងនឹងជីវិត។

លុះដល់ពេលគេជួបនាងបាបារ៉ា វេជ្ជបណ្ឌិតចិត្តសាស្ត្រ អគ្គលេខាធិការនៃវិទ្យាស្ថានអន្តរជាតិខាងឯកសារ និងជានារីមហាបញ្ញវន្តវ័យក្មេង ជីវិតសារិទ្ធមានការប្រែប្រួល។ ប្រែប្រួលទៅខាងល្អ ឬអាក្រក់?...

រឿងនេះនិពន្ធដោយលោក សុទ្ធ ប៉ូលីន។

រឿងកូនកញ្ជ្រោងនៅកោះជ្រូនប់

នៅរដូវផ្ការីក លើកោះជ្រូនប់នៃប្រទេសជប៉ុន កូនកញ្ជ្រោងពីរក៏បានចាប់កំណើត។ កូនឈ្មោល វារពឹស ឆ្លល់ច្រើន និងពូកែចាប់សត្វដូចឪពុក។ ចំណែកកូនញីពូកែរំអួយ និងចូលចិត្តលេង ជាមួយមេអំបៅ។ ពួកគេធំធាត់ និងក៏រៀនរស់នៅតាមបែបធម្មជាតិយ៉ាងសុខសាន្ត។ តែជាអកុសលសង្គ្រាមឆាបឆេះឡើងក្តៅគគុក។ នៅលើកោះដ៏ស្ងប់ស្ងាត់ ស្រាប់តែលេចវត្តមានទាហានយ៉ាងសន្ធឹកសន្ធាប់។ ពួកគេត្រូវការស្បែកកញ្ជ្រោងយកមកដណ្តប់ដើម្បីទប់ទល់ភាពត្រជាក់។

ច្រើនឆ្នាំកន្លងផុតទៅ សង្គ្រាមក៏ចប់ដែរ។ នៅលើកោះមានផ្កាម៉ោងដប់សរីកស្គុះស្គាយដូចកំរាលព្រំ។ នៅកន្លែងមួយ គេឃើញមានផ្ការីកច្រើនជាងគេ ហើយផ្តុំគ្នាមានរាងដូចមេ ហើយនិងកូនកញ្ជ្រោង កំពុងដេកខ្សៀន។ នៅក្បែរនោះ គេក៏ឃើញអង្គប់ច្រែះចាប់មួយដែរ...

រឿងនេះស្ថិតនៅក្នុងកម្រងអក្សរសិល្ប៍ដ៏ល្បីល្បាញរបស់ជប៉ុន ដែលបកស្រាយពីតម្លៃជីវិតមនុស្ស-សត្វ និងបញ្ចូលសញ្ញាណសន្តិភាពក្នុងសន្តានចិត្តមនុស្សគ្រប់រូប។

ហួត សុជាតា

ប្រវត្តិសាស្ត្រ

សូម៉ាលី រដ្ឋរីករបណ្តាលឱ្យមានចោរសមុទ្រ

ជាត សំភី

ភូមិសាស្ត្រ និងអំពីចោរសមុទ្រ

សូម៉ាលីមានផ្ទៃដី ៦៣៧ ៦៥៧ គម² និងមានប្រជាជនចំនួន ៩ ៥៥៨ ៦៦៦ នាក់ (ឆ្នាំ២០០៨) និងរាជធានី ម៉ូហ្គាឌីស្យូ។ ចោរសមុទ្រសូម៉ាលីកើតឡើងដោយកត្តាមួយចំនួនដូចជា : កង្វះខាតអំណាចរបស់រដ្ឋាភិបាលកណ្តាលក្នុងការបង្ក្រាប គឺជាកត្តាអនុគ្រោះដល់ដល់ការកើនឡើងនូវចោរសមុទ្រនៅតាមឆ្នេរសូម៉ាលី។ តាមហេតុផលសេដ្ឋកិច្ច ចោរសមុទ្រនៅសូម៉ាលីកើតឡើងពីព្រោះភាពក្រីក្ររបស់ប្រជាជនដែលបណ្តាលមកពីសង្គ្រាម ការកេងប្រវ័ញ្ច និងគ្រោះទុរភិក្ស។ តាមហេតុផលភូមិសាស្ត្រ ចោរសមុទ្រសូម៉ាលីទទួលផលប្រយោជន៍ពីផ្លូវពាណិជ្ជកម្មសមុទ្រដែលងាយចូលដល់។ ចំនុចទីបួន នេះជាទង្វើមួយដែលកំណត់ដោយប្រពៃណីរបស់ប្រទេស។

នេះគឺជារដ្ឋក្រីក្រនៅគែមខាងកើតទ្វីបអាហ្វ្រិក ដែលមានឆ្នេរជាប់នឹងមហាសមុទ្រឥណ្ឌា។ តាំងពីយូរយង់ណាស់មកហើយនេះ គឺជាតំបន់ ដែលត្រូវបានគ្រប់គ្រងដោយប្រជាជនជាចរកជន និងជាអ្នកគង្វាលចិញ្ចឹមសត្វដែលមានរូបភាពឆ្លាក់គូរនៅលើផ្ទាំងថ្មបុរាណ។

ពីសតវត្សរ៍ទី៩ ដល់សតវត្សរ៍ទី១២ អ្នកជំនួញជនជាតិមូស្លីមចូលមកដល់។ ប្រជាជនសូម៉ាលីបានចូលកាន់សាសនាឥស្លាមជាស្ថាពរនាសតវត្សទី១៣ គឺជាការចាប់ផ្តើម នៃព្រះរាជាណាចក្រ ដែលមានព្រះមហាក្សត្រគ្រប់គ្រងក្នុងងារជាស៊ុលតង់។ នៅអំឡុងមជ្ឈិមសម័យទីក្រុងមូស្លីមជាច្រើនមានការរីកចម្រើន។ ទំនាក់ទំនងជាមួយព្រះរាជាណាចក្រជិតខាងអេត្យូពី ដែលកាន់សាសនាគ្រិស្ត មានភាពតានតឹងជាខ្លាំងរហូតដល់ផ្ទុះសង្គ្រាមជាមួយគ្នា។

លុះមក មុនសង្គ្រាមលោកលើកទីពីរ ប្រទេសសូម៉ាលីត្រូវចែកជាពីរ។ ភាគជើងជាអាណានិគមអង់គ្លេស ហៅថា សូម៉ាលីឡេន និងភាគត្បូង គឺជាអាណានិគមអ៊ីតាលី ហៅថាសូម៉ាលីយ៉ា។

លុះចប់សង្គ្រាមលោកលើកទីពីរ នៅឆ្នាំ១៩៤៩ អង្គការសហប្រជាជាតិបានព្រមឱ្យប្រទេសអ៊ីតាលីធ្វើអាណាព្យាបាលលើសូម៉ាលីរយៈ ពេល ១០ឆ្នាំ។

Photos : DR

នៅឆ្នាំ១៩៦០ ប្រទេសសូម៉ាលីបានទទួល បានឯករាជ្យ រដ្ឋសូម៉ាលីបានកើតមានឡើងដោយការរលាយចូលគ្នារវាងសូម៉ាលីឡេនអាណានិគមរបស់អង់គ្លេស នៅភាគខាងជើង និងសូម៉ាលីយ៉ា របស់អ៊ីតាលីនៅភាគខាងត្បូង។

ពីឆ្នាំ១៩៦០ ដល់ឆ្នាំ១៩៦៩ នៅក្រោមរដ្ឋការរបស់ប្រធានាធិបតី អាដេន អូស្មាន និងប្រធានាធិបតី អាដ ឡៀវ៉ាស៊ើត អាលី ប្រទេសសូម៉ាលី បានព្យាយាមស្ថាបនារដ្ឋាភិបាលប្រជាធិបតេយ្យ។ តែ ១ការប្រយុទ្ធនៅបន្តរវាងភាគខាងជើង និងភាគខាងត្បូង និងទំនាក់ទំនងយ៉ាងតានតឹង ជាមួយប្រទេសជិតខាងបានបង្កឱ្យមានអស្ថិរភាពជាច្រើនឆ្នាំ។

នៅឆ្នាំ១៩៦៩ ដដែល ប្រជាធិបតេយ្យបានដួលរលំ ឧត្តមសេនីយ៍ស៊ីយ៉ាដ បារ៍ បានដណ្តើមអំណាចតាមរយៈរដ្ឋប្រហារ។ ដោយមានទំនាក់ទំនងដ៏ជិតស្និត ជាមួយសហភាពសូវៀត បារ៍ បានប្រកាសថាសូម៉ាលី គឺជារដ្ឋសង្គម និយម។

ប្រទេសសូម៉ាលី ត្រូវបានធ្វើឱ្យរំដើបរំជួល នៅទសវត្សរ៍១៩៩០។ ក្រុមមន្ត្រីប្រកាន់បក្សពួក និងអំពើពុករលួយ បានធ្វើឱ្យខូចទំនុកចិត្តរបស់ប្រជាជនចំពោះរដ្ឋបាលមជ្ឈិម។ បរិយាកាសពុំសប្បាយចិត្តចេះតែកើនឡើងចំពោះរបបប្រធានាធិបតីផ្តាច់ការ ស៊ីយ៉ាដ បារ៍ ដែលនាំឱ្យដល់ការដួលរលំរបស់របបលោក នៅឆ្នាំ១៩៩១។ បន្ទាប់ពីនេះ សូម៉ាលីបានធ្លាក់ចូលក្នុងភាពជារដ្ឋអនាធិបតេយ្យ។ ស្តេចត្រាញ់នៃសង្គ្រាមទាំងឡាយក៏បានបន្តប្រយុទ្ធគ្នាដោយគ្មានមនោគមវិជ្ជាច្បាស់លាស់។ ស្តេចត្រាញ់សង្គ្រាម តែងប្រឆាំងការបង្កើតរដ្ឋាភិបាលកណ្តាលពីព្រោះវាអាចគំរាមកំហែងចំពោះសកម្មភាពខុសច្បាប់ពួកគេ ដូចជាការជួញគ្រឿងញៀនជាដើម។

អធិប្បាយព្រះបន្ទូលថ្ងៃអាទិត្យ

អ្នកនាំសារខែកុម្ភៈ ២០១០-
ដោយលោកគ្រូដួង សាខឡុ

ថ្ងៃអាទិត្យទី៥ ក្នុងរដូវធម្មតា (ថ្ងៃទី០៧ ខែកុម្ភៈ ឆ្នាំ២០១០)

លូកា ៥,១-១១

សាវ័កដើមដំបូងរបស់ព្រះយេស៊ូ សុទ្ធតែជាអ្នកនេសាទ ។ លោកសិលាសុខចិត្តធ្វើតាមព្រះបន្ទូលព្រះយេស៊ូ ពេលនោះស្រាប់តែកិច្ចការរបស់គាត់ក៏កើតផលយ៉ាងច្រើនហួសពីការស្មាន ។

លោកសិលាជាគ្រីស្តទូតដើមដំបូងដែលទទួលមុខងារថែរក្សាកូនចៀមក្នុងនាមព្រះគ្រីស្ត ។ ក្នុងអត្ថបទនេះ ទូករបស់គាត់ចេញទៅនេសាទគឺជានិមិត្តរូបអំពីព្រះសហគមន៍ដែលចេញទៅប្រកាសដំណឹងល្អគ្រប់ទីកន្លែងក្នុងពិភពលោករហូតដល់សព្វថ្ងៃ ។ នៅថ្មីៗនេះសម្តេចប៉ាបបានតែងតាំងលោកអភិបាលថ្មីឱ្យថែរក្សាហ្វូងចៀមរបស់ព្រះគ្រីស្ត និងប្រកាសដំណឹងល្អតទៅទៀតនៅប្រទេសកម្ពុជា ដោយបន្តពីលោកអភិបាលជាទីស្រឡាញ់របស់យើងដែលចូលនិវត្តន៍ ។ លោកអភិបាលគ្រប់ៗជំនាន់សុទ្ធតែបន្តមុខងារពីលោកសិលាមក ។ តើខ្ញុំមានអំណោយទានណាដើម្បីរួមជាមួយលោកអភិបាលថ្មីក្នុងការប្រកាសដំណឹងល្អ?

ថ្ងៃអាទិត្យទី៦ ក្នុងរដូវធម្មតា (ថ្ងៃទី១៤ ខែកុម្ភៈ ឆ្នាំ២០១០)

លូកា ៦.១៧,២០-២៦

មនុស្សគ្រប់ៗរូបតែងតែស្វែងរកសុភមង្គល ហើយមនុស្សភាគច្រើនស្វែងរកសុភមង្គលដោយពឹងលើអំណាច កិត្តិយស ឬទ្រព្យសម្បត្តិមាសប្រាក់ ។ល ។

ព្រះគ្រីស្តយាងមកប្រទានសុភមង្គលដ៏ពិតប្រាកដ ដល់មនុស្សយើង ដោយនាំយើងឱ្យផ្ចង់ចិត្តឆ្ពោះទៅកាន់ព្រះបិតាដែលស្រឡាញ់យើង ។ ព្រះអង្គមានព្រះបន្ទូលលើកទឹកចិត្តដែរថា អ្នកក្រខ្សត់ ស្រេកឃ្លាន... គ្មានអ្វីជាទីពឹងក្រៅពីព្រះជាម្ចាស់ នោះមានសុភមង្គលហើយ ។ ឯអ្នកដែលទទួលសុភមង្គលដោយពឹងលើសម្ភារៈលោកីយ៍នោះនឹងត្រូវវេទនាវិញ ព្រោះសម្បត្តិលោកីយ៍សម្រាប់តែលោកីយ៍នេះប៉ុណ្ណោះ មិនអាចនាំយើងឱ្យទៅកាន់ព្រះបិតាឡើយ ។ យើងជាគ្រីស្តបរិស័ទ ទោះត្រូវការទ្រព្យសម្បត្តិ ដូចអ្នកឯទៀតៗក្តី ក៏យើងមិនភ្លេចពីគោលដៅរបស់ខ្លួនដែរ ។ យើងខិតខំរកទ្រព្យសម្បត្តិ តែយើងគួរចាត់ចែងទ្រព្យសម្បត្តិនោះដើម្បីជាប្រយោជន៍ខ្លួនផង អ្នកឯទៀតៗផង និងសង្គមផង ។ តើទិសដៅនៃជីវិតខ្ញុំជាអ្វី?

អាទិត្យទី១ ក្នុងរដូវអប់រំពិសេស (ថ្ងៃទី២១ ខែកុម្ភៈ ឆ្នាំ២០១០)

លូកា ៤,១-១៣

ក្នុងចិត្តមនុស្សយើងមានលោភៈ ទោសៈ មោហៈ តាំងពីកំណើតមក ដែលយើងហៅថាមារ ។ នៅវាលរហោឋានក្នុងនាមប្រជារាស្ត្រព្រះជាម្ចាស់ និងជាតំណាងមនុស្សទាំងអស់ ព្រះយេស៊ូឈ្នះការល្បួងពីមារគ្រប់យ៉ាង ដែលមារនាំមនុស្សយើងឱ្យឃ្លាតឆ្ងាយពីព្រះបិតា ។ មារល្បួងឱ្យព្រះអង្គប្រើអំណាចពីព្រះបិតាដើម្បីអាហារ និងដើម្បីបានទ្រព្យសម្បត្តិ បានអំណាច និងបានការកោតសរសើរ ។ តែព្រះអង្គរំឭកទៅមារថា មនុស្សមិនមែនរស់ដោយសារតែអាហារប៉ុណ្ណោះទេ ។ មនុស្សត្រូវតែថ្វាយបង្គំព្រះជាម្ចាស់ ហើយផ្ញើជីវិតលើព្រះអង្គ មនុស្សក៏មិនត្រូវល្បងលនឹងព្រះជាម្ចាស់ដែរ ។ ព្រះយេស៊ូជ្រើសរើសយកព្រះបិតាក្នុងគ្រប់កាលៈទេសៈទាំងអស់ ។ ក្នុងរដូវអប់រំពិសេស គឺជាឱកាសដែលគ្រីស្តបរិស័ទត្រូវតម្រង់ចិត្តគំនិតទៅរកព្រះបិតាវិញ ដោយសូមអង្វរព្រះយេស៊ូប្រទានកម្លាំងមកខ្លួនផង ។ តើសព្វថ្ងៃមារល្បួងខ្ញុំយ៉ាងណា ?

អាទិត្យទី២ ក្នុងរដូវអប់រំពិសេស (ថ្ងៃទី២៨ ខែកុម្ភៈ ឆ្នាំ២០១០) *លូកា ៩,២៨ខ-៣៦*

ព្រះយេស៊ូធ្វើដំណើរជាមួយពួកសាវ័ក ។ ព្រះអង្គតែងតែរកឱកាសពន្យល់ពួកគេដោយប្រុងប្រយ័ត្នអំពីឋានៈរបស់ព្រះអង្គ គឺព្រះគ្រីស្តត្រូវរងទុក្ខលំបាក រហូតសោយទិវង្គតមុនពេលព្រះអង្គទទួលសិរីរុងរឿង ។ ពួកសាវ័កពិបាកទទួលសេចក្តីនេះណាស់ ព្រោះគេយល់ពីឋានៈព្រះគ្រីស្តតាមរបៀបលោកីយ៍ ។ បន្ទាប់មកព្រះអង្គសម្តែងសិរីរុងរឿងឱ្យគេឃើញដើម្បីលើកទឹកចិត្តគេ និងពង្រឹងជំនឿគេផង ។

ព្រឹត្តិការណ៍នេះក៏ជាពន្លឺសម្រាប់ពង្រឹងជំនឿដល់យើងសព្វថ្ងៃដែរ គឺបើពេលយើងរងទុក្ខលំបាកដោយប្រការណាមួយដូចជាធ្លាក់ខ្លួនឈឺ ជួបគ្រោះថ្នាក់ ការបែកបាក់ ការបោះបង់ ការប្រមាថពីអ្នកដទៃ ឬការខកចិត្ត-ល- ក៏ឱ្យយើងនឹកឃើញថា ខ្លួនក៏បានរួមជាមួយព្រះគ្រីស្តដែលរងទុក្ខលំបាករហូតសោយទិវង្គតដែរ ។ ហើយក៏សង្ឃឹមថា ខ្លួននឹងរួមជាមួយព្រះគ្រីស្តដែលទទួលព្រះជន្មថ្មីដ៏រុងរឿងនោះវិញដែរ ។ តើខ្ញុំផ្ញើជីវិតទាំងស្រុងលើព្រះគ្រីស្តដែលទទួលព្រះជន្មថ្មីដ៏រុងរឿងយ៉ាងណា?

ព័ត៌មាន

អំពើហិង្សាប្រឆាំងនឹងគ្រីស្តសាសនានៅឥណ្ឌា

បើតាមសេចក្តីរាយការណ៍សារព័ត៌មាន Zenit កាលពីថ្ងៃទី២៧ ខែមករានេះ បានឱ្យដឹងថា ព្រះសហគមន៍កាតូលិកចំនួនបីកន្លែងផ្សេងៗគ្នា បានទទួលរងការវាយប្រហារនៅក្នុងប្រទេសឥណ្ឌាដោយក្រុមអ្នកជាតិនិយមសាសនាហិ៊ុនដូ ក្នុងនោះ រួមមានការបំផ្លាញព្រះឈើឆ្កាង ព្រះយេស៊ូគ្រីស្ត ក្នុងព្រះវិហារឡូឌីស នៃភូមិភាគការ៉ា ការបំផ្លាញលើព្រះវិហារសន្តអន់តូនីឡូឌីស គ្រូតូ ហើយនិងការបំផ្លាញនូវរូបសំណាកព្រះនាងម៉ារីទាំងស្រុង ចំពោះព្រះវិហារក្រុមគ្រួសារដ៏វិសុទ្ធនៅក្នុងភូមិភាគមីស័រ ។

ព្រឹត្តិការណ៍នេះកើតឡើងបន្ទាប់ពីប្រព័ន្ធផ្សព្វផ្សាយមួយ បាននិយាយពីការរើសអើងការប្រកាន់ជាតិសាសន៍ប្រឆាំងនឹងនិស្សិតឥណ្ឌាដែលជាក្រុមនិស្សិតបរទេសធំលំដាប់ទីពីរ បន្ទាប់ពីក្រុមនិស្សិតជនជាតិចិន ដែលកំពុងសិក្សាក្នុងប្រទេសអូស្ត្រាលី ។

ទីភ្នាក់ងារព័ត៌មានរបស់ក្រុមបេសកកម្មបរទេសមកពីប្រទេសបារាំង បាននិយាយថា ការវាយប្រហារអស់ទាំងនេះត្រូវបានមើលឃើញថា ជាការតបរបស់ក្រុម ជាតិនិយមសាសនាហិ៊ុនឌូ ដែលបានទាមទារឱ្យរដ្ឋាភិបាលខ្លួនចាត់វិធានការតបតនឹងរដ្ឋាភិបាលអូស្ត្រាលីដែលមិនទប់ស្កាត់ហិង្សាដែលកើតចំពោះនិស្សិតឥណ្ឌាក្នុងប្រទេសអូស្ត្រាលី ។

សូមបញ្ជាក់ថាគ្រីស្តបរិស័ទឥណ្ឌានៅក្នុងប្រទេសបន្តស្ថិតនៅក្រោមរលកនៃការវាយប្រហារចាប់តាំងពីឆ្នាំ២០០៨ ដែលបានចាប់ផ្តើមដំបូងនៅក្នុងភូមិភាគអូរីសា ។

Photo : DR

Zenit

“ជៀសពីគ្រឿងញៀន ដើម្បីការពារជីវិតអ្នក”

លេខទូរស័ព្ទដែលត្រូវហៅ បន្ទាន់

*ករណីសង្ស័យគ្រុនផ្តាសាយថ្មី A/H1N1 :
១១៥ / ០១២ ៤៨៨ ៩៨១ / ០៨៩ ៦៦៩ ៩៦៧។
*មណ្ឌលកែប្រែអ្នកញៀនគ្រឿងញៀន :
០១២ ៨១២ ១១៧ / ០១៥ ៨៩៣ ៩៩៩។
*រថយន្តសង្គ្រោះបន្ទាន់ :
-ភ្នំពេញ ០២៣ ៧២៤ ៨៩១។ -សៀមរាប ០៦៣ ៧៦១ ១១៩។
*មជ្ឈមណ្ឌលផ្តល់ឈាម :
០២៣ ២១៥ ៩៤៩។

ល្បែងកំសាន្ត

រកផ្លូវ

សូមប្រិយមិត្តជួយស្វែងរកផ្លូវឱ្យបុរសទៅកាន់ប្រាសាទដ៏ស្កុកស្កម្មនេះផង !

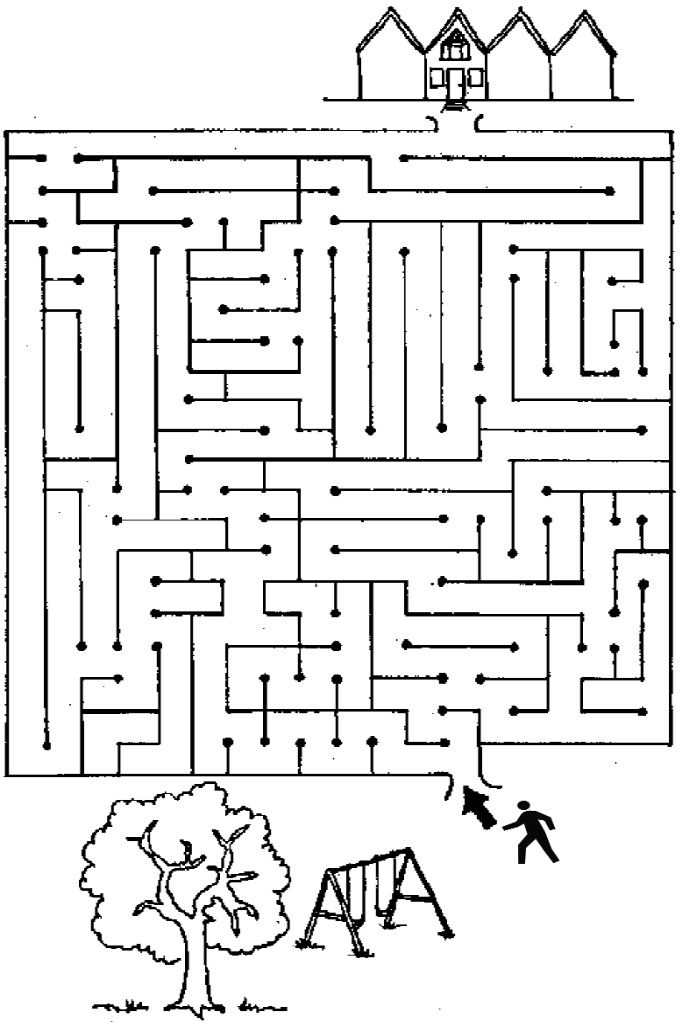

Photo : DR

ការងារប្រចាំខែ

- ថ្ងៃទី០១ កុម្ភៈ : បើកវគ្គសិក្សាថ្មីរយៈពេលមួយឆ្នាំអំពីផ្នែកកសិកម្មក្នុងការចិញ្ចឹមសត្វ និងដាំបន្លែនៅមណ្ឌលគ្រាប់នៅខេត្តពោធិ៍សាត់ ភូមិភាគកាតូលិកបាត់ដំបង។
- ថ្ងៃទី០១ កុម្ភៈ : ប្រជុំអន្តរនិកាយណែនាំដោយលោកម៉េង ហុង រៀបចំឡើងនៅព្រះសហគមន៍កំពង់ចាម។
- ថ្ងៃទី០១-០៨ កុម្ភៈ : ប្រធានក្រុមយុវជន ០៦នាក់ ដែលមកពីភូមិភាគទាំងបី ទៅចូលរួមអធិដ្ឋានតេសេពិសេសនៅប្រទេសហ្វីលីពីន។
- ថ្ងៃទី០២ កុម្ភៈ : សំណាក់ធម៌ក្រុមបូជាចារ្យ រៀបចំឡើងនៅព្រះសហគមន៍សន្តយ៉ូសែប ហៅផ្សារតូច រាជធានីភ្នំពេញ។
- ថ្ងៃទី០២-០៥ កុម្ភៈ : សន្និបាតប្រចាំឆ្នាំ អ្នកអប់រំជំនឿរៀបចំឡើងនៅព្រះសហគមន៍កាតូលិកបាត់ដំបង។
- ថ្ងៃទី០៣-០៧ កុម្ភៈ : យកធាតុសន្តយ៉ូហាន ម៉ារី វីយ៉ាណេ មកតម្កល់នៅព្រះសហគមន៍ផ្សារតូច ព្រមទាំងអធិដ្ឋានពិសេសសម្រាប់ឆ្នាំបូជាចារ្យ និងរិះគិតពីជីវិតរបស់សន្តយ៉ូហាន ម៉ារី វីយ៉ាណេ។
- ថ្ងៃទី០៧ កុម្ភៈ : បរិច្ចាគឈាមនៅព្រះសហគមន៍ព្រះកុមារយេស៊ូបឹងទំពន់ ក្រុងភ្នំពេញ។
- ថ្ងៃទី១៤ កុម្ភៈ : អភិបូជាពិសេសដើម្បីអបអរសាទរពិធីបុណ្យចូលឆ្នាំចិន វៀតណាម រៀបចំធ្វើឡើងនៅព្រះសហគមន៍វត្តចំប៉ា។
- ថ្ងៃទី១៤ កុម្ភៈ : អភិបូជាពិសេសដើម្បីអបអរសាទរពិធីបុណ្យចូលឆ្នាំចិន វៀតណាម រៀបចំធ្វើឡើងនៅព្រះសហគមន៍អរិយក្សត្រ។
- ថ្ងៃទី១៧ កុម្ភៈ : ពិធីរោយផេះនៅព្រះសហគមន៍ព្រះកុមារយេស៊ូបឹងទំពន់នាពេលល្ងាច។
- ថ្ងៃទី១៧ កុម្ភៈ : ពិធីរោយផេះធ្វើឡើងនៅព្រះសហគមន៍ផ្សារតូច។
- ថ្ងៃទី១៧-១៩ កុម្ភៈ : ប្រជុំគណៈកម្មការអន្តរភូមិភាគអំពីរការរៀបចំអភិបូជានៅនិវេសនដ្ឋានលោកអភិបាលកាតូលិកភូមិភាគភ្នំពេញ។
- ថ្ងៃ២១ កុម្ភៈ : ពិធីជំហានទី២ ឬជ្រមុជទឹកដែលមានគ្រីស្តបរិសទ័មកពីព្រះសហគមន៍ផ្សេងៗ ធ្វើឡើងនៅព្រះសហគមន៍ផ្សារតូច ក្រោមអធិបតីភាពរបស់លោកអភិបាលថ្មី ភូមិភាគភ្នំពេញអូលីវីយេ។
- ថ្ងៃទី២៤ កុម្ភៈ : ប្រជុំទីប្រឹក្សារបស់លោកអភិបាលភូមិភាគកំពង់ចាម។